Filistin'de tûfân ve soykırım: ilk 9 ayın bilançosu

Kutlu Dâne

Giriş

7 Ekim 2023 günü Gazze ile 48 topraklarını[1] ayıran çizginin çevresinde yaşananları ve sonrasındaki gelişmeleri iyi kavrayabilmek, Filistin direniş örgütlerinin El Aksa Tûfânı adını verdiği saldırı ile başlayan gelişmeleri Filistin'in sömürgeleştirilmesi tarihi ve buna koşut olarak da emperyalizmin bölge ve dünya çapındaki uzun dönemli izlemi içindeki bağlamına yerleştirmekle olanaklı. Tersi, sorunu emperyalist ve Siyonist medyanın sunduğu şekliyle kriminal bir olay, bir terör saldırısı, "sınırı" aşıp, evlerinde oturmakta olan "sivillere" ve "barışçıl bir biçimde eğlenmekte olan gençlere" yönelik bir vandallık eylemi olarak görmeyi doğurur. Böyle bir yaklaşım, en iyi ihtimalle İsrail ve Filistin'in barış içinde bir arada yaşaması türünden gerçeklikten kopuk sonuçlara varmayı kaçınılmaz kılar. Bu yazı, emperyalistlerin, Siyonistlerin ve bunların işbirlikçilerinin 7 Ekim'den bu yana İsrail'in soykırımını haklı göstermek için yaptıkları, ne yazık ki Türkçe basın ve sosyal medyada da her zamankinden fazla alıcı bulan propagandaya ve iki devletli bir çözüm perspekti-

1 Tarihsel Filistin toprakları üzerinde, Batı Şeria, Gazze ve Kudüs dışındaki, İsrail'in 1948 ve 1967 yıllarındaki ilerleyişinin ardından 1973 savaşı sonrasında çekilmesi ile şekillenen, doğrudan egemenliği altında tuttuğu alan. Pek çok harita bugün bu alanı İsrail'in egemenlik alanı olarak alır.

finin sosyalist hareket içinde dahi karşılık bulmuş olmasına karşı, soruna ilişkin doğru bir perspektif sunmayı amaçlamaktadır.

1. Tûfân ve soykırım

7 Ekim 2023 sabahı dünya, Filistin'den gelen sarsıcı haberlere uyandı. Filistin direniş örgütlerinden Hamas tarafından başlatılan, ancak başlar başlamaz ortak bir harekât odası kurularak tüm örgütleri de kapsayan bir askerî harekâtın görüntüleri yayılıyor, tüm dünya uzun zamandır savunma konumunu koruyan Filistin direnişinin "sınırı" aşıp İsrail kontrolündeki topraklarda yer yer 26 km'ye varan bir derinliğe ulaşıp İsrail karakollarını ele geçirmesini, tanklarını imha etmesini, İsrail güçlerine çok sayıda kayıp verdirip bir de Filistinli tutsaklarla takas yapmak üzere çok sayıda rehine almasını hayretler içinde izliyordu. Direniş örgütlerinin saldırılarına Tel Aviv'e kadar ulaşan bir roket yağmuru eşlik etmekteydi. Söz konusu örgütler 7 Ekim günü çok sayıda İsrail karakolunu bastı, Kerem Şalom ve Erez kontrol noktalarını ele geçirdi, Gazze sınırına yakın bir üsse denizden bir saldırı gerçekleştirdi. Buna İsrail'in verebildiği ilk yanıt, Gazze yakınında düzenlenen bir müzik festivalinin bulunduğu alandaki Filistinli militanlara ve onların esir aldığı sivil/asker İsrailllilere helikopterlerle ateş yağdırıp tümünü diri diri yakmak gibi, ortaya çıktığında İsrail'in yaldızının daha da kazınmasına yarayacak türden eylemlerdi.

Henüz ilk saatlerde, 1973 savaşından bu yana Filistin topraklarındaki en büyük çatışmanın başlamış olduğu herkesçe anlaşıldı. Hamas bir gün sonrasını düşünmeden böyle bir girişim yapmayacağına göre, uzun bir şehir savaşı için önemli bir hazırlık yapmış olmalıydı. Ayrıca İsrail'de sağ Siyonist ve saldırgan bir hükümetin varlığı ve genel olarak da İsrail'in sömürgeci uygulamalarının tarihi bize sert bir savaşın başlayacağını söylemekteydi.

İsrail'in 8 Ekim'den itibaren yanıtı öncelikle Gazze'ye yönelik, sivil-asker ayrımı yapmayan, beyaz fosfor türü yasaklı mühimmatın da kullanıldığı[2] yoğun bir hava harekâtı oldu. İsrail, her gün yüzlerce Filistinliyi katlettiği bu saldırılarında hastane, okul, ibadethane, altyapı tesisi ve mülteci kamplarını açıkça hedef aldı. Sahada yaralıları kurtarmak ve yaşamını yitirenleri taşımak için çalışan sağlık emekçilerine sistematik olarak saldırdı. 15 Ekim'de dört Filistin hastanesi İsrail saldırılarından dolayı kullanılamaz hale geldi. İki gün sonra El Ehli Hastanesi'nin bahçesine sığınan Filistinlilere saldırdı ve Gazze'deki Sağlık Bakanlığı'nın açıklamasına göre 500'den fazla Filistinliyi katletti.[3] Tüm dünya bu saldırıdan sonra ayağa kalkmışken, iki gün sonra İsrail bir saldırı da Kudüs Hastanesi'ne gerçekleştirdi. Öncesinde, 10 Ekim'de Kızılhaç'ın ve Birleşmiş Milletler Filistinli Mültecilere Yardım

2 "Israel: White Phosphorus Used in Gaza, Lebanon", *Human Rights Watch*, 12 Ekim 2023, https://www.hrw.org/news/2023/10/12/israel-white-phosphorus-used-gaza-lebanon (erişim tarihi: 2.5.2024).

3 Tasrihâtu'n-nâtıki bi-ismi vüzârati's-sıhhati d. Eşref Kudret (Sağlık Bakanlığı adına Doktor Eşref Kudret'in açıklaması), 18 Ekim 2023, https://tinyurl.com/y5475bwc (erişim tarihi: 16 Nisan 2024). Patlamaya Filistin tarafından ateşlenen bir roketin neden olduğu yönündeki ABD-İsrail iddialarını çürüten bir analiz için ise bkz: "Israeli Disinformation: Al Ahli Hospital", *Forensic Architecture*, 15.02.2024, https://forensic-architecture.org/investigation/israeli-disinformation-al-ahli-hospital (erişim tarihi: 25.4.2024).

Kuruluşu'nun (UNRWA) Gazze'deki merkezlerini hedef almıştı. Bunlar Gazze'ye yönelik barbarca bir saldırının ilk adımlarıydı.

Bu arada, henüz 8 Ekim'de Lübnan Hizbullahı kuzeyden İsrail ordusunu taciz etmeye başladı. İsrail buna karşılık verirken sınırdaki gerginlik had safhaya çıktı. İki haftalık karşılıklı hamleler sonucunda Hizbullah 20'den fazla militanını yitirdi, fakat karşı tarafa da önemli kayıplar verdirmeyi de başardı. Daha da önemlisi, Hizbullah saldırıları sonucunda Siyonistler, Lübnan sınırı yakınlarında kurdukları 48 İsrail yerleşimini iki hafta içinde boşaltmak zorunda kaldılar. Buralara 2024'ün Haziran ayı itibariyle halen geri dönememiş olduklarından tekrar bahsedeceğiz.

İsrail, kuzeydeki saldırılarını ilk günlerden itibaren Suriye'ye de genişletti. Sadece Hizbullah'ın değil, Suriye'deki İran güçlerinin de Filistin direniş örgütlerine yardımcı olacak girişimlerde bulunmasını engellemek istiyordu. 12 Ekim günü Suriye'de Halep ve Şam havalimanlarına saldırarak bunları kullanılmaz hale getiren Siyonistler, bir gün sonra da Lübnan'ın Ramya kentini bombaladılar. 15 Ekim günü Halep havalimanı bir kez daha Siyonistlerce hedef alındı.

Kolaylıkla tahmin edileceği üzere Batı Şeria da Siyonistlerin ilk günden beri hedefleri arasındaydı. Ancak burası zaten Filistin Özerk Yönetimi tarafından İsrail'in çıkarları doğrultusunda silahsızlandırılmış olduğundan ve bu yüzden örgütlerce buraya ancak daha hafif silahlar sokulabildiğinden, İsrail'in buradaki işi yoğun bir şehir savaşından ziyade çok sayıda direniş unsurunun ev baskınları ile öldürülmesi veya esir alınması biçimindeydi. El Aksa Tûfânı'nı izleyen iki hafta içinde İsrail bu operasyonlarda Batı Şeria'da yüzden fazla Filistinliyi katletti.

Amerikan emperyalizmi, El Aksa Tûfânı'nın başından itibaren İsrail'e büyük bir destek verdi. Henüz 8 Ekim 2023 tarihinde ABD donanmasının en büyük savaş gemisi USS Gerald R. Ford ve yanındaki gemilerden oluşan saldırı gücünü İsrail'e destek için görevlendirdi. 14 Ekim günü Kuveyt'te konuşlu bulunan ABD deniz piyadelerine oradaki eğitim görevlerini askıya almaları ve her an İsrail'e yardıma koşmaya hazır halde beklemeleri emri verildi. Hemen ardından bir ABD uçak gemisinin daha bölgeye yollanacağı açıklandı. ABD bir yandan İsrail'e doğrudan askerî destek sunarken, diğer yandan da Birleşmiş Milletler'de Gazze'ye insanî yardımların girmesi yönündeki girişimleri engelleyerek de Siyonistlerin Gazze'deki amaçlarını gerçekleştirmelerine destek oldu. ABD'nin engellemeleri sayesinde Refah kapısından ilk yardım tırı ancak 21 Ekim günü girebilecek, bunda da İsrail bir milyonun üzerinde insan barındıran Gazze'ye sadece 20 tır malzeme ulaştırılmasına izin verecekti.[4]

Gazze'de kapana sıkışmış Filistinliler, hava saldırılarını bir kara saldırısının izleyeceği beklentisi ile Gazze'nin güneyine doğru göçe başladılar. 13 Ekim günü İsrail ordusunun Filistinlilere evlerini terk ederek Gazze Vadisi'nin güneyine ilerlemeleri çağrısı yapması ve bir gün sonrasında da Netanyahu'nun er ya da geç bir kara harekâtı başlatacaklarına dair açıklamaları bunu hızlandırdı. 27 Ekim 2023'te İsrail'in Gazze'ye yönelik kara operasyonu başladığında, Siyonistler hava saldırı-

4 Nidal Al-Mughrabi ve Aidan Lewis, "First Aid Convoy Enters Gaza Strip from Egypt", *Reuters*, 22.10.2023, https://www.reuters.com/world/middle-east/trucks-enter-gaza-carrying-medical-supplies-food-hamas-2023-10-21/ (erişim tarihi: 18.4.2024).

ları ile zaten 3.000'e yakını çocuk 7.000'den fazla Filistinliyi katletmiş durumdaydılar. Kara harekâtında ilk olarak Gazze'nin kuzeyini işgale yöneldiler. Buradaki ilk büyük katliam, İsrail'in Cebeliyye kampına saldırısı sırasında yaşandı. 100'den fazla Filistinlinin yaşamını yitirdiği bu saldırıyı dört gün sonra Gazze merkezindeki bir apartmanda yine aynı sayıda sivilin katledildiği bir diğeri izledi. Sivil yerleşimlerin açıkça hedef alınarak vurulmasına ek olarak Gazze ve diğer kentlerde çok zor koşullarda hizmet vermekte olan hastaneler, hava harekâtı sırasında olduğu gibi kara harekâtı ve ona eşlik eden hava saldırılarında da sıklıkla İsrail ordusu tarafından hedef alındı. İsrail uçakları 3 Kasım 2023 tarihinde Eş-Şifa hastanesi çevresindeki ambulansları hedef aldı. Saldırı dünya genelinde büyük eylemlerle protesto edildi ve böylelikle İsrail odağını Şifa'dan kaydırmak zorunda kaldı. Fakat Mart ayının sonlarında hastane tekrar Siyonistlerin hedefi oldu. Mayıs sonundaysa Tel Es-Sultan'daki Endonezya Hastanesi'nin üst katı İsrail ordusu tarafından hedef alındı.[5] Sadece hastaneler de değil, Gazze'deki kara harekâtı boyunca İsrail ordusu okulları, ibadethaneleri ve sivil altyapıyı sıklıkla hedef aldı.

22 Kasım 2023'te Filistin direniş örgütleri ve İsrail, bir haftalık bir ateşkes üzerinde uzlaştı. Ateşkesin koşulları arasında 150 Filistinli mahkûma karşılık 50 İsrailli esirin serbest bırakılması da vardı. Filistin örgütlerinin ellerindeki tutsakları serbest bıraktıkları anlara dair görüntüler ve tutsakların militanlara yönelik olumlu tavırları gerek basın yayın organları gerek sosyal medya aracılığı ile tüm dünyada izlendi. İsrail ise bir yandan kendisine verilen listedeki Filistinli esirleri hapishanelerinden serbest bırakırken, diğer yandan da yüzlerce başka Filistinliyi tutsak etmeye devam etti. Daha sonra iki gün daha uzatılan ateşkes süresinin bitiminde de katliamı kaldığı yerden sürdürdü. Kuzeydeki korkunç yıkım ve katliamlarının ardından sıra Gazze Şeridi olarak adlandırılan bölgenin ortasına ve güneyine gelmişti. 3 Aralık günü Han Yunus'a yönelik Siyonist kara saldırısı başladı. Bu aşamada İsrail'in katlettiği Filistinlilerin sayısı 20.000'i aşmıştı.[6] Aralık ayı boyunca da katliamlar devam etti.

2024'ün Ocak ayından itibaren İsrail ordusu Gazze'nin kuzey bölgelerindeki askerî varlığını önemli ölçüde azaltarak tamamen Gazze'nin diğer bölümlerindeki katliamlarına yoğunlaştı. İşin ilginci, kara operasyonunun başlarından itibaren Filistin direniş örgütlerinin inşa ettikleri muazzam tünel sisteminin kısa sürede İsrail tarafından içlerine deniz suyu basılması vb. yöntemlerle kullanılmaz hale getirileceği, böylelikle Siyonistlerin zaferinin hızlanacağı propagandası yapılıyordu. Fakat bunun olanaksız olduğunun ya da muhtemelen bütün esirlerin ölümüne yol açacak olduğunun anlaşılması sonucunda konu sessizce kapatıldı. Hatta İsrail ordusunun tahminlerinin aksine, Filistin direnişi iki hafta gibi bir sürede Gazze'nin kuzeyinde tekrar önemli bir varlık göstermeye başladı. İsrail tanklarına ve birliklerine yönelik saldırıların videoları sosyal medyada geziyor, Filistinlilerin tünel ağını etkin bir biçimde kullanmayı sürdürdükleri anlaşılıyordu.

2024'ün ilk iki ayı boyunca İsrail ordusu Gazze'nin orta kesimlerinde katliamla-

5 "İsrail'in Refah'a yönelik bombardımanları devam ediyor", *Rûdaw,* 28 Mayıs 2024, https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/28052024 (erişim tarihi: 28.5.2024).

6 "Gaza Death Toll Surpasses 20,000 as UN Security Council Delays Vote on Aid", *Al Jazeera*, 20.12.2023, https://www.aljazeera.com/news/2023/12/20/gaza-death-toll-surpasses-20000-as-un-security-council-delays-vote-on-aid (erişim tarihi: 11.4.2024).

rını sürdürdü. Bunun önemli bir sonucu, Kuzey Gazze'nin yerinden edilmiş halkına orta kesimlerde yaşayan Filistinlilerin de katılması ve Filistinlilerin önemli bir bölümünün güneydeki Refah kentine yığılması oldu. Güneye, Mısır'ın Sina bölgesine geçiş, Mısırlı askerlere rüşvet verme gücü olan bir azınlık dışındakiler için olanaksızdı. Henüz bu aşamada dahi, Siyonistler saldırılarının mutlaka Refah kentini de içereceğini açıkça ifade etmekteydiler. Hatta Mart ayından itibaren Refah'a yönelik hava saldırılarını yoğunlaştırdılar. Mayıs ayına gelindiğinde İsrail'in Refah kentine yönelik saldırısı giderek daha büyük bir olasılık halini almıştı. İsrail güçleri 6 Mayıs'ta Refah kentinin doğu kısmında barınmaya çalışan Filistinlilere bölgeyi terk ederek sahildeki El Mevâsî kentine ilerlemelerini emretti. Bir gün sonra da Mısır ve Gazze arasındaki Refah sınır kapısını ele geçirdi ve Refah kentindeki Filistinlilerden bu kez daha geniş bir alanı boşaltmalarını istedi. Sonuç, en az 450 bin Filistinlinin zaten canlarını zar zor kurtarıp sığındıkları kenti terk ederek yollara düşmesi oldu.[7]

İsrail, bu yazının hazırlandığı günlerde henüz Refah kentine yönelik kapsamlı bir kara harekâtı başlatmış değildi. Buna karşılık, Gazze Şeridi'nin farklı noktalarında Mayıs ayının sonlarında ve Haziran'da sivillere yönelik, her gün yaptığı saldırılarda öldürdüğü sivillere ek olarak, çok daha yüksek sayıda ölümle sonuçlanan yeni katliamlar gerçekleştirdi. 26 Mayıs 2024 günü daha önce siviller için güvenli bölge ilan etmiş olduğu Tel Es-Sultan çadır kampını vurdu ve 45 kişiyi öldürdü.[8] Bir gün sonrasında Siyonistlerin hedefinde bu kez sivillerin gitmesini istedikleri El Mevâsî kampı vardı. Kampı bombalayan İsrail ordusu, 21 Filistinliyi katletti. Bu saldırıları Gazze'nin orta kesimlerindeki Nusayrât Kampı'na yönelik yenileri izledi. Önce, Birleşmiş Milletler tarafından idare edilen okul İsrail ordusu tarafından hedef alındı. Onlarca Filistinli bu saldırıda öldürüldü. Ardından, İsrail'in Gazze'deki soykırımı için muhtemelen sembollerden biri haline gelecek bir "rehine kurtarma operasyonunda", ABD'nin desteğini de alan Siyonist askerler, yardım kamyonlarının içine saklanarak kampa sızdılar. Kendilerine yakın zaman önce önerilen ateşkesi kabul etmeleri durumunda zaten serbest kalacak olan rehineleri bir operasyonla kurtarmak ve böylece o ana dek hiçbir rehineyi savaşarak kurtaramamış olan İsrail başbakanı Netanyahu ve hempalarını siyasî olarak rahatlatmak için kampı bir kan gölüne çevirdiler. Önce kamptakilerin dikkatlerini dağıtmak için bir pazar yerini vurdular, ardından da önlerine kim çıkarsa onu. Dört rehineyi kurtarırken başka üçünün ölümüne neden oldular, en az 210 Filistinli sivili de acımasızca katlettiler.[9]

Gazze soykırımı sürerken, Filistin Özerk Yönetimi'nin kontrolündeki Batı Şeria'da da halk ve direniş örgütleri soykırım karşısında Siyonist İsrail'e karşılık vermeye çalıştı. Fakat Siyonist İsrail güçlerince desteklenen silahlı yerleşimcilerin 7 Ekim sonrasında yoğunlaşan saldırıları sonucunda binden fazla Filistinli evini terk

7 David Gritten, "Gaza War: Almost 450,000 People have Fled Rafah in a Week, UN Says", *BBC,* 14.05.2024, https://www.bbc.com/news/world-middle-east-69008173 (erişim tarihi: 20.05.2024).
8 "İsrail'in Refah'a Yönelik Bombardımanları Devam Ediyor", *Rûdaw,* 28.5.2024, https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/28052024 (erişim tarihi: 29.5.2024).
9 Nuseirat, "Anatomy of Israel's Massacre in Gaza", *Al Jazeera*, 11.6.2024, https://www.aljazeera.com/news/2024/6/11/nuseirat-anatomy-of-israels-massacre-in-gaza (erişim tarihi: 12.6.2024).

etmek zorunda kaldı, 133'ü çocuk 544 Filistinli de yaşamını yitirdi.[10] İsrail sıklıkla Batı Şeria'nın farklı noktaları arasındaki bağlantıyı tamamen keserek Filistinlileri bulundukları adacıklarda hapsetme yoluna gitti ve binlerce Filistinliyi de esir aldı.

Direniş Ekseni'nin rolü

Öte yandan, Direniş Ekseni olarak adlandırılan İran, bazı Irak Şii grupları, Hizbullah (Lübnan) ve kamuoyunda Husiler olarak bilinen Ensarullah (Yemen) güçlerinin Filistinlilerin yanında savaşa girip girmeyecekleri başından itibaren herkesin aklındaki soruydu. Zira böyle bir hamle Siyonist soykırımı bir anda bölgesel bir savaşa çevirebilir, bu da emperyalistler ile onlara karşıt güçleri bir anda dünya sathında karşı karşıya getirecek bir etki yaratabilirdi. Direniş Ekseni, Hizbullah'ın erkenden başlattığı saldırılar bir kenara konursa, kontrollü, zaman zaman oldukça etkili olabilen müdahalelerde bulundu, topyekûn bir savaşı başlatmaktan ise kaçındı.

Oysa Direniş Ekseni'nin kuzeyden, Lübnan'dan bir cephe açarak savaşa girmesi ihtimali, El Aksa Tûfânı'nı izleyen günlerde emperyalist ve Siyonist güçlerin ne tür bir karşılık vereceklerine dair planları açısından önemli bir unsurdu. ABD'nin bir uçak gemisini bölgeye yollamış olmasının ardında da Lübnan'daki Hizbullah güçlerini ve İran'ı bu tür bir girişimden caydırmanın olduğu sıklıkla dile getirildi. Az önce ifade edildiği üzere Hizbullah, El Aksa Tûfânı'nın başlamasından bir gün sonra İsrail işgali altındaki Şeba'a çiftliklerine füze saldırısı gerçekleştirerek İsrail'e kuzey cephesinin boş olmadığını hatırlatmak istemişti. Siyonist soykırım boyunca da çatışmaları kara savaşına doğru evrilmeyecek bir düzeyde tutarak, ancak devamlı bir şekilde İsrail'e yönelik saldırılarını sürdürdü. Hem güneyde, 48 topraklarındaki Siyonist askerî tesis ve araçları hedef aldı, hem de İsrail işgali altındaki Golan Tepeleri'ndeki İsrail birliklerine saldırılar düzenledi. Bu saldırılarda insansız hava araçları ve anti-tank ekipmanları öne çıktı, Hizbullah kontrolündeki alandan güneye, bazıları İsrail'in Demir Kubbe sisteminin prensiplerini daha iyi anlama amaçlı, çok sayıda roket ateşlendi. 11 Kasım 2023'te Lübnan'ın bir diğer Şii tabanlı örgütü olan Emel hareketi de, (bir zamanlar karşısında savaşmış olduğu) Hizbullah'ın yanında İsrail'e karşı çatışmalara katıldığını duyurdu. Zaman zaman Lübnan'da konuşlanmış Hamas üyelerinin de sınırdan geçerek İsrail güçlerine saldırmaya çalıştıkları görüldü. İsrail, havadaki üstünlüğünü burada da kullanmayı amaçlarken, uçakları zaman zaman Lübnan'ın başkenti Beyrut üzerinde alçak uçuş yaparak Lübnan'a gözdağı vermeye ve böylelikle kendi tarafını tutan Lübnanlı unsurları güneydeki Şii örgütlerine karşı kışkırtmaya çalıştı. Ekim 2023'teki Dayre saldırısında olduğu gibi uluslararası hukuka göre yasaklı sayılan beyaz fosforu Lübnan kentlerine yönelik saldırılarında kullanmaktan da çekinmedi.

Lübnan cephesindeki çatışmaların en önemli sonucu 2024'ün Haziranı itibariyle en az 60.000[11] Yahudi yerleşimcinin İsrail'in kuzeyindeki bölgeyi terk etmek zorun-

10 "Israeli Forces Kill Six Palestinians in West Bank Raid", *Al Jazeera*, 11.6.2024, https://www.aljazeera.com/news/2024/6/11/israeli-forces-kill-six-palestinians-in-west-bank-raid (erişim tarihi: 12.6.2024).

11 Dov Lieber, "In Israel's North, Some Displaced Residents Call for Step Up in Fight Against Hezbollah", *The Wall Street Journal,* 27.5.2024, https://www.wsj.com/world/middle-east/in-israels-north-some-displaced-residents-call-for-step-up-in-fight-against-hezbollah-41284bdb (erişim

da kalması oldu. İsrail'in buradaki başarısızlığının boyutunun önemli bir göstergesi, bir Siyonist yerleşimin (Margaliot) yöneticisinin "İsrail devleti ile irtibatımızı kesiyoruz, çünkü bizi koruyamıyor" diyerek, ordu güçlerine yerleşimin kapısını kapatacak kadar ileri gitmesiydi.[12] Öte yandan Hizbullah'ın Mayıs ve Haziran aylarında yoğunlaşan saldırıları sonucunda çıkan orman yangınları da İsrail'i zor durumda bırakırken, Hizbullah güçlerinin giderek 146. Tümen'in karargâhı gibi daha büyük hedefleri başarıyla vurabildiği görülüyor.

Yine az önce belirtildiği gibi, İsrail savaş boyunca Filistin ve Lübnan'daki hedeflere ek olarak Suriye'ye de saldırılar gerçekleştirdi. 12 ve 15 Ekim tarihlerindeki saldırılardan sonra, 29 Mart 2024 tarihinde bu kez Halep havalimanını hedef aldı, 38 Suriye ordusu askerini ve altı Hizbullah militanını katletti.[13] En önemli saldırısı ise 1 Nisan günü, uluslararası hukukun dahi en temel normlarını çiğneyerek Şam'daki İran Büyükelçiliği'nin ek binalarından birine düzenlediği saldırı oldu. Binada bulunan ve Filistin'e yönelik Siyonist soykırıma karşı Filistin örgütlerine destek olan İran Devrim Muhafızları komutanlarından Muhammed Rıza Zahedî'nin öldürüldüğü saldırı, Filistinlilere yönelik soykırımında kendisine açık çek veren ülkelerin bile savaşın uzaması sonucunda rahatsız olmaya başlaması, hatta İsrail'e yaptırımlardan dahi bahsetmeye başlamasına karşı, İsrail'in İran'ı kışkırtıp kendisine saldırtarak sonrasında emperyalistlerin kendi etrafında safları sıklaştırmasını sağlama planıydı.

İran, karşılık olarak önce Basra Körfezi açıklarında bir İsrail gemisine el koydu, ardından da 13 Nisan günü İsrail'e yönelik Vade-i Sâdık (Vaade sadakât) adını verdiği kapsamlı bir saldırı düzenledi. Kamikaze insansız hava araçları, seyir füzeleri ve balistik füzeler kullanarak düzenlenen bu saldırı, Siyonizm ve emperyalizm yanlısı basın organları ve Türkiye'deki mezhepçiler tarafından başarısız bir karşılık olarak nitelense de, ancak Fransa, Birleşik Krallık ve Ürdün'ün ortak çabalarıyla durdurulabildi. Hem elçiliğe saldırıyı düzenleyen hava üssünde ciddi hasara yol açtı, hem de çok düşük maliyetlerle yapıldığı halde İsrail'in Demir Kubbe sistemi vasıtasıyla engellenmesi İsrail için 1,35 milyar dolar gibi muazzam bir paraya mal oldu ve böylelikle İsrail'in yanı sıra Ukrayna'nın da "savaş sponsoru" olan ABD'de alarm zillerinin çalmasına, İsrail'i bu tür pahalı işlerden uzak tutmaları yönünde bir baskı oluşmasına neden oldu. Zaten İsrail saldırısının hemen ardından Biden, İran'a yönelik saldırılara katılmayacaklarını da ilan etme ihtiyacı hissedecekti.

Üçüncü bir olası cephe, Yemen'in, Ensarullah hareketinin kontrolündeki kısımları olabilirdi. Ensarullah, El Aksa Tûfânı'nın ardından 19 Ekim'den başlayarak 48 topraklarındaki Siyonist hedeflere yönelik füze saldırıları gerçekleştirmiş, fakat Kızıldeniz'deki ABD donanması, bunları hedefine varmadan imha etmişti. Ardından, Kasım ayında Ensarullah bu kez Kızıldeniz'de seyreden ve İsrail ile ilişkisi bulunan ticaret gemilerini hedef almaya başladı. Bu eylem biçimi, Siyonizm'in ar-

tarihi: 30.5.2024).

12 "Northern Israeli Settlement Severs Ties with Tel Aviv", Demands Army Withdrawal: Report, *The Cradle*, 27.05.2024, https://thecradle.co/articles-id/25106 (erişim tarihi: 27.05.2024).

13 "More Than 40 People Killed in Israeli Strikes on Syria′s Aleppo: Reports", *Al Jazeera*, 29.3.2024, https://www.aljazeera.com/news/2024/3/29/more-than-30-killed-in-israeli-strikes-on-syrias-aleppo-reports (erişim tarihi: 3.5.2024).

kasına aldığı emperyalizme önemli bir darbe vurdu, zira pek çok gemi güvenlik gerekçesi ile Doğu ve Güneydoğu Asya ile Akdeniz ve Avrupa limanları arasındaki taşımacılık için Kızıldeniz ve Süveyş Kanalı'nı değil, çok daha uzun olan ve Afrika'nın güneyini dolaşan rotayı kullanmak zorunda kaldı. İsrail, kendisine en az maliyeti doğuracak bir yöntem olarak Ensarullah sorununun uluslararası bir sorun olduğunu söyleyip kenara çekildi ve yeni bir cephe açmaktan kaçındı. Emperyalist güçler ise İsrail'in mesajını alıp Kızıldeniz'de ticareti eski haline geri döndürmek için iki ayrı görev gücü oluşturdular. ABD, Aralık ayında bazı başka ülkelerin donanmalarından da katılımlarla "Esenlik Muhafızı" adlı donanma gücünü kurdu ve Kızıldeniz'e yolladı. Avrupa Birliği ise 2024'ün Şubat ayında Aspides misyonunu oluşturdu. Bunlardan Esenlik Muhafızı görevine devam ederken, Alman fırkateyni Hessen'in çekilmesinin ardından güç kaybeden Aspides'in başarısız olduğu, görev gücü amirali Vasilyos Griparis'in de itiraf ettiği gibi Ensarullah'ın kalabalık drone kümeleri ile yaptığı saldırılara karşı koruma sağlamakta zorlandığı[14] görülmekte. Ayrıca ABD ve Birleşik Krallık uçaklarının Ensarullah hedeflerine yaptıkları saldırıların da istenen caydırıcılığı sağlayamadığı anlaşılıyor. Bu yüzden olsa gerek, emperyalistler Ensarullah'a bir rüşvet teklifi sunarak, saldırıları durdurması karşılığında Suudî Arabistan'dan memur maaşı adı altında kendilerine 1,5 milyar dolar ödenmesini taahhüt ettiler, ancak Ensarullah reddetti.[15] Bununla da kalmayarak, İsrail'in Gazze'deki soykırımı durmaz ise, Yemen açıklarından geçen ve dünya internet ağını birbirine bağlayan ana kablo hattına yönelik de saldırılarda bulunacağı yönünde uyarılarda bulundu.

Abluka ve insanî yardımlar

İsrail'in hava, kara ve denizden saldırılarına Gazze'ye yönelik, en temel insanî ihtiyaçlarının dahi karşılanmasını engelleyen bir abluka eşlik etti. Kapana sıkışmış halde tepelerine bomba yağan Gazzelilerden yaklaşık 1 milyonu, evlerini terk edip birden fazla kez yer değiştirmek, çoğunlukla hiçbir altyapısı olmayan, sadece İsrail bombalarına hedef olmayacakları yerler aramak zorunda kaldı. Gazze kentlerindeki sağlık hizmetleri durma noktasına gelirken, bazı bölgelerde açlık tehlikesi ortaya çıktı. Birleşmiş Milletler İnsanî Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA), Mayıs ayı itibariyle Gazze'de 1,1 milyon Filistinlinin açlık yaşadığını, kıtlık koşullarının geçerli olduğunu belirtti.[16] Bunda İsrail saldırıları sonucunda Gazze'nin tarlalarının ve meyve bahçelerinin %40'ının yok edilmiş olmasının[17] çok büyük bir rolü var. Yine OCHA'ya göre Refah kentinde 25 sağlık merkezi ve dört hastane, kuzeyde ise iki hastane ve 21 sağlık merkezi artık kullanılamaz halde. Toplam 36 hastaneden

14 EU Naval Mission Says 'Most Powerful Systems' Fail to Confront Yemenis: German Media, 6.5.2024, https://www.presstv.ir/Detail/2024/05/06/725047/EU-admits-Yemen-military-capabilities-Red-Sea (erişim tarihi: 10.5.2024).
15 "ABD'den Ensarullah'a Yeni Rüşvet Teklifleri", *Yakındoğu Haber*, 10.6.2024, https://www.ydh.com.tr/d/20046/abd-den-ensarullah-a-yeni-rusvet-teklifleri (erişim tarihi: 11.6.2024).
16 "OCHA Appeals to the Security Council to End the 'Humanitarian Catastrophe' in Gaza", 20.5.2024, https://www.unocha.org/news/ocha-appeals-security-council-end-humanitarian-catastrophe-gaza (erişim tarihi: 31.5.2024).
17 "Israel's Ecocide in Gaza 2023-2024", *Forensic Architecture*, https://forensic-architecture.org/investigation/ecocide-in-gaza (erişim tarihi: 14.5.2024).

14'ü işlev görebiliyor, o da çok zor koşullarda, malzeme ve elektrik sıkıntısı çekerek. Acilen Gazze'den çıkarılmaları gereken 14 bin hasta var ve Refah sınır kapısı İsrail'e geçtikten bu yana günde sadece 50 hasta Gazze dışına çıkarılabiliyor.[18] Kısıtlamalar nedeniyle içme suyu ve kanalizasyon hizmetleri çökme noktasında. Salgın hastalıklar da Gazze nüfusu için büyük bir risk oluşturuyor.

Gazze'de Siyonist soykırıma eşlik eden bu tabloyu daha da ağırlaştıran, Gazze'ye giren az miktardaki yardım malzemesinin dağıtımı sırasında İsrail ve ABD'nin zaman zaman bu dağıtımı olumsuz etkileyecek uygulamalara yönelmesi. Öncelikle, Refah saldırısı başladıktan sonra sınır kapılarından giren yardım malzemelerinin 2/3 oranında azaldığını belirtelim.[19] Ardından da kalan sınırlı malzemenin dağıtımında yaşananlara iki örnek verelim. İlkinde, 29 Şubat 2024 günü Gazze'nin kuzeybatısında El Reşid Caddesi'nde un dağıtımı yapan kamyonlara eşlik eden İsrail askerleri, açlık nedeniyle kamyonlara hücum eden Filistinlilere ateş açtı. "Un katliamı" olarak tarihe geçen olayda 118 Filistinli katledildi, bine yakını da yaralandı.[20] İkinci bir örnek ise, en zor zamanlarında Gazze halkını yalnız bırakmayan örgütlerden World Central Kitchen'ın (Dünya Merkez Mutfağı) başına gelenler. Örgütün Filistin, Avustralya, Polonya, Britanya ve ABD vatandaşı 7 üyesi, rotalarını ve yaptıkları işi İsrail'e açıkça bildirdikleri, araçlarının tavanlarında kurumlarının adı kocaman harflerle yazılı olduğu halde 1 Nisan 2024'te İsrail tarafından katledildiler. Hem de bir kaza sonucu değil, İsrail ordusu tarafından araçları üç farklı noktada üç kez hedef alınarak!

Bu arada ABD'nin uluslararası kamuoyunu teskin etmeyi amaçlayan, göstermelik "paraşütle yardım ulaştırma" planı Mart ayında devreye girdi. Bu "dâhiyâne" uygulama, zaten Gazze'deki nüfus için kesinlikle yeterli olmayan bir yardım miktarının havadan dağıtımını öngörüyordu. Ama dahası da oldu. 8 Mart 2024 günü paraşütü açılmayan bir yardım kargosu yere çakılarak 5 Filistinlinin ölümüne yol açtı.[21] 26 Mart'ta ise 12 Filistinli denize düşen yardım kargolarına ulaşmak isterken boğularak, 6 Filistinli ise çıkan izdiham sonucu yaşamını yitirdi.[22]

ABD, bir süre sonra da Gazze'ye bir liman inşa edeceğini ve yardımları buradan Gazze'ye kendisinin kontrolünde ulaştıracağını açıkladı. Liman değilse de bir geçici iskelenin kurulumu Mayıs ayında tamamlandı. Ancak Akdeniz'in dalgaları iskeleyi parçalayıp Gazze kıyısı boyunca sürükledi. Sonrasında yeniden inşa edilen

18 "OCHA Appeals to the Security Council to End the 'Humanitarian Catastrophe' in Gaza", 20.5.2024, https://www.unocha.org/news/ocha-appeals-security-council-end-humanitarian-catastrophe-gaza (erişim tarihi: 31.5.2024).
19 "Details of the Humanitarian Crisis in Gaza", *Reuters*, 6.6.2024, https://www.reuters.com/world/middle-east/details-humanitarian-crisis-gaza-2024-05-01/ (erişim tarihi: 8.6.2024).
20 Simon Speakman Cordall, Mohammed R. Mhawish ve Mat Nashed, "When Israeli Soldiers Shot at Hungry Palestinians", *Al Jazeera*, 5 Mart 2024, https://www.aljazeera.com/news/long-form/2024/3/5/the-blood-was-everywhere-inside-israels-flour-massacre-in-gaza (erişim tarihi: 29.4.2024).
21 "Aid Airdrop Kills Five People in Gaza After Parachute Fails", *Al Jazeera,* 8.3.2024, https://www.aljazeera.com/news/2024/3/8/aid-airdrop-kills-five-gaza-israel-war-hunger-famine (erişim tarihi: 16.4.2024).
22 "18 Palestinians Killed in Gaza by Aid Airdrop Malfunction", *Anadolu Ajansı*, 26.3.2024, https://www.aa.com.tr/en/middle-east/18-palestinians-killed-in-gaza-by-aid-airdrop-malfunction/3175307 (erişim tarihi: 16.4.2024).

iskele, insanî yardımlarda değil, Nusayrât Kampı'ndaki ABD-İsrail ortak yapımı katliamda kullanıldı.

Uluslararası boyut: Artan Filistin desteği ve davalar

Gazze'deki Siyonist soykırımın büyüklüğü, dünyanın farklı noktalarında Filistin halkıyla dayanışma yönünde büyük bir itki doğurdu. Emperyalist merkezlerden Doğu Asya'ya, Latin Amerika'dan Avrupa'ya büyük eylemler düzenlendi. Bunlar arasından Fransa ve Almanya açık bir şekilde Filistin ile dayanışma eylemlerini yasaklama yoluna gitti. Almanya'da Filistin bayrağı taşımak veya kûfiyye takmak yasaklandı. Fransa'da ise Macron, El Aksa Tûfânı'nın hemen ardından düzenlenen eylemlerin Hamas'ın çağrısıyla yapıldığını iddia etti ve yasakladı. Ama iki ülke de Siyonist soykırıma koşut olarak devam eden eylemleri tamamen engelleyebilmiş olmaktan uzak. Hatta Almanya açısından bakıldığında, bu engelleme çabaları tam tersine sonuç vermiş dahi olabilir, zira yayın kuruluşu ZDF'nin 2024'ün Ocak ayında yaptığı bir araştırmaya göre, uzun yıllardır Siyonizmin sadece devlet katında değil, ulusun genelinde de oldukça etkili olduğu ülkede halkın % 61'inin İsrail'in saldırılarını haklı bulmamaktaydı.[23]

Özellikle emperyalist merkezlerdeki eylemlerde, tahmin edileceği üzere Arap diasporasının varlığı gözle görünür bir düzeydeydi. Ama eylemlerdeki kitleyi, emperyalist ve Siyonist basının iddia ettiği gibi bunlardan ibaret sanmamak ve onların dışındaki katılımın da azımsanmayacak düzeyde olduğunu söylemek gerekir. Dahası, ABD'deki eylemlerde Jewish Voice for Peace (Barış İçin Yahudi Sesi) ve IfNotNow (Şimdi Değilse) Hareketi gibi Siyonizm karşıtı Yahudi gruplar her zamankinden daha kalabalık bir şekilde yer aldılar. Bilhassa, New York'taki Grand Central garını işgal edip, "Filistinliler özgür olmalı" pankartını astıkları, binden fazla Yahudi'nin katıldığı ve 350'sinin gözaltına alındığı eylem[24] gibileri tüm dünyada yankı uyandırdı. Yahudiler sadece ABD'de değil, 48 topraklarında da sokaklara döküldüler. Buradaki gösterilere katılan kitle, istisnaları olmakla beraber büyük oranda sol Siyonist, Netanyahu karşıtı olarak toplulaştırılabilecek karakterde olsa da, kendilerini Siyonizm karşıtı olarak konumlandıran Yahudilerin çok az sayıda da olsalar eylemlerine 7 Ekim sonrasında cesurca devam ettiklerini ve önemli baskılarla karşılaştıklarını söylemek gerekir.

Tüm İsrail karşıtı eylemler içinde belirgin bir şekilde öne çıkan ise, 2024'ün Nisan ayında ABD üniversitelerinin yerleşkelerinde başlayıp Kanada'ya ve bazı Avrupa ülkelerine sıçrayan öğrenci eylemleri oldu. Bu eylemler, ABD emperyalizminin 1968'de Vietnam'a yönelik saldırılarına karşı yükselen öğrenci hareketini andıran bir yoğunlukta başladı. Başlar başlamaz da karşısında ABD polisinin ve üniversite yönetimlerinin sert tepkileri ve anti-semitizm suçlamalarını buldu. Öğrencilere elektroşok silahları ile müdahale edildi, çadırları dağıtıldı, yüzlercesi darp edilerek gözaltına alındı. Sadece öğrenciler değil, onlara destek olan ve Siyonist soykırımı

23 Sophie Tanno ve Nadine Schmidt, "Crackdown on an Already Banned Hamas Raises Free Speech Fears in Germany", 28.1.2024, https://edition.cnn.com/2024/01/28/europe/europe-germany-hamas-crackdown-free-speech-intl/index.html (erişim tarihi: 15.5.2024).

24 "We Shut Down Grand Central Station to Demand a Ceasefire", 30.10.2023, https://www.jewishvoiceforpeace.org/2023/10/30/wire-grand-central-action/ (erişim tarihi: 3.4.2024).

kınayan öğretim üyeleri de darp edildi, yerleşkelerde Filistin'e destek veren akademisyenlere yönelik baskılar had safhaya ulaştı. Tüm bunlar yaşanırken kalabalık Siyonist gruplar Filistin yanlısı öğrencilere hakaret ettiler, kurdukları çadır alanlarına onlarca fare salacak kadar yaratıcı(!) provokasyonlara giriştiler, Kaliforniya Üniversitesi'ndeki (UCLA) öğrenci kampına sopalarla saldırdılar. ABD devleti ise bunlara yönelik neredeyse hiçbir şey yapmadı.

Dünya genelinde Siyonist İsrail'in soykırımını sonlandırması talebinin yarattığı basınç, İsrail yanlısı hükümetlerin zaman zaman geri adımlar atmasına, zaten emperyalizm ve İsrail ile iyi ilişkiler içinde olmayanların ise kendi çizgilerinde daha cesur adımlar atmasına yol açtı. Siyasî tarih açısından yakın denebilecek bir süre önce, İsrail'in Filistinlileri maruz bıraktığı türden, üstelik o zamanlar İsrail tarafından da desteklenen bir ayrımcı rejimden kurtulmuş olan Güney Afrika bu anlamda öncü oldu denilebilir. Güney Afrika Cumhuriyeti hükümeti 29 Aralık 2023'te, Birleşmiş Milletler'in 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'ni ihlal ettiği gerekçesiyle yine aynı örgütün yargı organı olan Uluslararası Adalet Divanı'na (UAD) İsrail aleyhinde bir başvuru yaparak Siyonist soykırımın uluslararası hukuk nezdinde yargılanmasının kapısını araladı. Mahkeme, ilk oturumunda davanın görülmesini kabul etti. Ancak İsrail'in soykırım girişiminde geri adım atmaması üzerine Güney Afrika yeniden başvuru yaparak mahkemenin İsrail'in Gazze harekâtını hemen durdurmasını, delillerin tespiti için Gazze'ye uzmanların girmesini temin etmesini ve hem mahkemenin önceki tedbir kararlarını hem de yeni alınması önerilenleri nasıl uygulayacağını İsrail'in bir rapor ile tüm dünyaya anlatmasını sağlamasını talep etti. Mahkeme 11 Ocak 2024 tarihinde toplanarak bu talepleri kabul etti. 26 Ocak tarihindeki tedbir talepleri açıklamasında da İsrail'in davaya konu olan sözleşmenin 2. maddesinde tanımlanan eylemleri engellemek için gereken önlemleri almasını, Filistin'de soykırım çağrısı yapan İsraillilere yönelik yaptırımlarda bulunmasını, insanî yardımların Gazze'ye girişi için gerekenleri yapmasını ve tüm bunlara dair ne yaptığını mahkemeye raporlamasını istedi. Mahkeme, İsrail'in adım atmamasının ve dahası Refah'a saldırmaya başlamasının ardından 24 Mayıs 2024'te benzer bir açıklama daha yaptı ve İsrail'in Refah kentine yönelik saldırısını durdurmasını istedi. Bu arada Haziran ayı başlarında İspanya da davaya müdahil olacağını açıkladı.

İkinci bir girişim, Filistin'in 2015 yılında taraf olduğu Uluslararası Ceza Mahkemesi'nden geldi. 2002 yılında kurulan ve kurucu metni olan Roma Statüsü'ne İsrail'in imzacı olmadığı mahkeme, aslında esas olarak emperyalizmin karşısındaki güçleri yargılamak üzere oluşturulmuş, geçmişte bilhassa da Sırbistan'ı hedef almış bir yapı iken, 2020 yılında ABD'nin Afganistan'da işlediği suçlara dair inceleme yaptığını duyurmuş, Trump tarafından savcısına yaptırımlar getirilmiş, bunları Biden yönetimi kaldırmıştı. 2021 yılında ise, o dönemki savcısı bu kez (Filistin örgütlerinin yanı sıra) İsrail'in Filistin topraklarındaki suçları inceleyeceklerini açıklamış ve yine emperyalist cepheden tepki ile karşılanmıştı.

Tepki ve tehditlere karşın mahkeme incelemelerini sürdürdü. Özellikle de uluslararası hukukun dışına taşan yeni Yahudi yerleşimlerinin inşası konusu mahkemenin ele aldığı konular arasındaydı. İsrail'in Gazze'deki soykırımının başlamasının ardından, mahkemenin yeni savcısı Kerim Ahmed Han bölgeye gidip incelemelerde

bulundu ve bu soruşturmanın mahkeme için bir öncelik olacağını söyledi.[25] Emperyalistler derhal devreye girerek böyle bir soruşturmanın ateşkes görüşmelerini olumsuz etkileyeceğini öne sürdüler.[26] Fakat Han, 20 Mayıs 2024 tarihinde İsrail liderleri Binyamin Netanyahu ve Savunma Bakanı Yoav Galant ile Hamas'tan Yahya Sinvar, Muhammed Deyf ve İsmail Heniye hakkında[27], (soykırım değilse de) savaş suçu ve insanlığa karşı suç işledikleri gerekçesiyle yakalama kararı için başvuruda bulundu. Bunun hemen iki sonucu oldu. Öncelikle, mahkemenin daha önceleri Putin için almış olduğu yakalama kararını ayakta alkışlayan ABD Temsilciler Meclisi, bu kez mahkemeye yönelik yaptırımlar içeren bir karar aldı. Ardından da mahkeme savcısı Han, basına, kendisini arayan bir ABD'li üst düzey görevlinin "biz o mahkemeyi Afrikalılar ve Putin gibi haydutlar için kurduk, Batılılar veya onların müttefikleri için değil." dediğini[28] aktardı. Böylelikle uluslararası hukukun emperyalistlerce ne tür bir araç olarak kullanıldığı bir kez daha görülmüş oldu.

Soykırım dokuzuncu ayında

Haziran 2024 itibariyle Filistin halkının 35.000'den fazla evladı Siyonistlerce katledilmiş, 70.000'den fazlası yaralanmış, 20.000'den fazlası muhtemelen hâlen bina yıkıntılarının altında olduğu için kayıp olarak kaydedilmiş durumda. Kalanlar ise bombalar, açlık, salgın hastalıklar ve barınma sorunları ile boğuşuyor. Karşı tarafta ise, öve öve bitirilemeyen, en ileri savaş araçlarına sahip bir oluşum, emperyalist dostlarından akan milyar dolarlık askerî yardıma rağmen 1.400'den fazla kayıp, on binlerce sakat ve tepesine halen yağmakta olan füzelerden dolayı büyük kentlerinde dahi çalıp duran sirenler ile büyük bir aşağılanma yaşıyor. Bu aşağılanma, onu daha saldırgan kılıyor. Lakin finansörlerinin bir bütçe kısıtı var ve en koyu Evanjelist papazlar bile olsalar, aptal değiller, uzun vadede ABD çıkarlarına göre politika belirliyorlar. Bu da ABD'nin İsrail'i, elbette kendisi açısından kabul edilebilir koşullarda, masaya oturtmaya, daha büyük maceralara ise şimdilik girmemesini sağlamaya çalışması sonucunu doğuruyor. Buna karşın Netanyahu ve iktidar ortakları siyasî karizmalarını kurtaracak bir manevra peşinde sahada kalmayı tercih ediyorlar. Özellikle şimdiye kadar 210 kişiyi katlederek, ABD askerlerinin de yardımı ile kurtardıkları 4 rehine haricinde hiçbir rehineyi kurtaramamış olmaları[29]

25 Mike Corder, "After Visiting Israel and Ramallah, the ICC Prosecutor Says He Will Intensify Investigations", *The Associated Press News*, 3.12.2023, https://apnews.com/article/gaza-icc-israel-war-hamas-prosecutor-e4077faca4a4e94c7b2c1550ce78cf57 (erişim tarihi: 3.5.2024).

26 "ICC Urged to Delay Possible War Crimes Charges Against Israel and Hamas", *The Guardian*, https://www.theguardian.com/law/2024/apr/29/icc-possible-war-crimes-charges-israel-hamas-g7 (erişim tarihi: 25.5.2024).

27 Uluslararası Ceza Mahkemesi, Uluslararası Adalet Divanı'ndan farklı olarak devletleri değil, kişileri yargılar.

28 Necva Taştan, "ICC Prosecutor Threatened: Court 'Built for Africa and Thugs Like Putin'", 21.5.2024, https://www.aa.com.tr/en/middle-east/icc-prosecutor-threatened-court-built-for-africa-and-thugs-like-putin/3225897 (erişim tarihi: 1.6.2024).

29 El Aksa Tûfânı'nda Filistin direniş örgütlerinin esir aldığı rehinelerden 105'i geçici ateşkeste Filistinli örgütlerce serbest bırakıldı. Dört rehine Hamas'ın kendi kararı sonucunda serbest bırakıldı. Üç rehineyi İsrail ordusu, ellerinde beyaz bayrak taşıyarak kendilerine doğru yürürlerken ateş açıp öldürdü. Rehine kurtarma operasyonlarının sonucunda ise dört rehine kurtarılırken, üç rehine ve 210 Filistinli sivil de öldürüldü.

gerçek bir başarısızlık.

Ateşkes ve rehinelerin serbest bırakılması için yapılan görüşmeler, henüz El Aksa Tûfânı'nın hemen sonrasında başlamış, İsrail bu dönemde anlaşma tekliflerini reddetmiş, buraya kadar anlatıldığı şekliyle Gazze'de bir katliama girişmişti. 2023 yılının Ekim ayında başlayan saldırılarına sadece Kasım ayında 1 haftalık bir ara verdi, sonrasında da ateşkese dair olumsuz tavrını sürdürdü. Arka planda sürdürülen görüşmeler ise İsrail ve ABD'nin onayıyla Mısır ve Katar'ın arabuluculuğunda devam etti. Mayıs ayında ilk kez bir sonuca ulaşabileceği söylense de, değişen bir şey olmadı. Devhe (Doha) ve Kahire arasındaki hızlı görüşme trafiğine karşın 2024 Haziran ayı itibariyle henüz bir ateşkes sağlanabilmiş değil. Ayrıca İsrail bir yandan Hamas ve diğer Filistin örgütleriyle ateşkes için müzakere ederken, diğer taraftan da Gazze'de bunların kontrolünün ortadan kalkacağı bir formül için arayışlarını sürdürüyor.[30]

İsrail'in tavrı, yakın zamanda bir ateşkes olursa bunun ancak yoğun bir ABD baskısı altında olabileceğine işaret ediyor. Fakat ABD'de seçimlerin yaklaşması ve Trump'ın tekrar başa gelmesinin güçlü bir ihtimal hâlini alması, Netanyahu ve bakanlarının elini güçlendiriyor. Bunlar ABD'nin Refah operasyonuna başlamaları durumunda akıllı silahların sevkini durduracağı türünden tehditlerini çok ciddiye almadılar. İsrail bekleyip, Trump'ın rüzgârı ile çok daha avantajlı biçimde masaya oturmayı, bu arada birkaç on bin Filistinliyi daha katletmeyi planlıyor olabilir. Ayrıca Gazze'deki bir ateşkesin kuzey cephesini etkilememesi de kuvvetli bir olasılık.

2. Filistinli örgütler neden saldırıya geçti?

Buraya kadar anlattığımız tablonun Filistin halkı açısından pek parlak olmadığı açık. Şimdi, Hamas'ı sonucu aşağı yukarı belli bu adımı atarak El Aksa Tûfânı'nı yapmaya sevk eden nedenlere bir bakıp, böylelikle operasyonu tarihî bağlamı içerisine yerleştirelim.

Bu nedenleri anlamak için zaman zaman yüz yıl kadar önceye gitmek durumundayız. Okurlarımız, Siyonizm söz konusu olduğunda bu kadar geriye gidilmesini haklı olarak yadırgayabilirler. Benzer bir analizi, emperyalistlerin bir katliamı için yapsaydık, emperyalizmin uzun tarihine bu tür bir değiniye muhtemelen gerek olmazdı. Ancak, İsrail sorununda emperyalizm karşıtı görüşlere sahip militanlar için bile kafa karıştırıcı, emperyalizmin geçmişi kadar da yaygın olarak bilinmeyen bazı olgular var ve bunlar bize bugünkü siyasetimiz için doğrudan yol gösterici. Burada amacımız bunları detaylı olarak okura aktarmak değil elbette. Bu yüzden 7 Ekim 2023 sonrasında söyleneceklere dayanak oluşturmaya yetecek kadarını, özet bir şekilde sıralayıp geçeceğiz.[31]

30 Bu doğrultuda önce El Fetih'in bölgedeki etkili isimleri ile iş çevirmeyi deneyen, sonra da Filistinli aşiret liderlerini yoklayan İsrail, şimdilik bu girişimlerinden sonuç alabilmiş değil. Haziran 2024 itibariyle ABD ve Suudî Arabistan'ın Gazze'nin El Fetih'e bırakılmasını savundukları, BAE'nin yıllardır elinde tuttuğu Muhammed Dehlân'ın mutlaka Gazze'de oluşturulacak polis gücünün başına getirilerek görev almasını istediği, Katar'ın ise Gazze yönetiminde mutlaka Hamas'ın da bulunmasını istediği görülüyor.

31 Filistin meselesinin özellikle ilk dönemine dair daha fazla ayrıntıya *Devrimci Marksizm*'in 2017 yılında yayınlanan 30-31. çift sayısında yer alan "Nekbe'nin ve Siyonist İşgalin Tezkeresi Balfour

Filistin'de Siyonist yerleşimci sömürgecilik

1517 yılında Devlet-i Aliyye (Osmanlı) egemenliği altına girmiş bulunan Filistin'in bir "mesele" hâlini alması sonucunu doğuran ilk gelişme, Siyonist ideolojinin ortaya çıkışıydı. 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan Siyonizm, aynı Nazi ideolojisinin Alman toplumu içinde yayılması gibi Yahudi halkı içinde yayıldı. Siyonist ideoloji, Avrupa'nın farklı yerlerinde, özellikle de Rus İmparatorluğu'nda baskı gören Yahudi halkının kurtuluşu için, yanlış bir yönelimle, o sırada zaten üzerinde başka bir halkın yaşamakta olduğu Filistin'de bir Yahudi devleti kurulmasını ve bunun için de buraya kitlesel Yahudi göçlerinin düzenlenmesini savunmakta, bunun gerçekleşmesi için de emperyalist güçlerin desteğine bel bağlamaktaydı. Bu emperyalist güçlerden Alman İmparatorluğu, müttefiki Devlet-i Aliyye'yi Filistin'de Siyonist tasarının gerçekleştirilmesine ikna edemedi. Uzun süre Siyonist harekete ilgisiz kalmış Birleşik Krallık ise, Cihan Harbi sürerken ABD'nin kendi yanında savaşa katılmasını sağlamada ve yeni savaş kredileri alabilmesinde önemli etkisi olacağını düşünerek Siyonistlere destek vermeye yöneldi. 1917'de Birleşik Krallık'ın yayınladığı, bir yıl sonra Fransa, ABD ve İtalya'nın da altına imza attığı Balfour Deklarasyonu, Siyonistler için Filistin topraklarının tapusu anlamına geldi. Tapunun sahiplerinin ve tapuyu verenin de o yıllarda Filistin'den çok uzaklarda mûkim olduklarını belirtmemiz gerek. Bunun ne anlama geldiğini birazdan göreceğiz.

Büyük ABD bankalarının karar organlarında ve ABD siyasetinde önemli bir etkisi bulunan Siyonist hareket, gerçekten de Birleşik Krallık emperyalizminin isteklerinin gerçekleşmesini sağladı ve savaşı kazanmasında yardımcı oldu. Savaş sonucunda Filistin'i ele geçirip burada bir manda idaresi kuran Birleşik Krallık da Cihan Harbi'ni kazanmasında Siyonistlerin yardımlarının karşılığı olarak Filistin'de Siyonist projenin gerçekleşmesinde aracı oldu. Özellikle 1924 sonrasında Filistin'e bu ülke tarafından desteklenen büyük bir Yahudi göçü başladı. Bölgedeki tüm toplumsal ve iktisadî dengeler kısa sürede bozuldu. 1931 yılına kadar 200.000 Filistinli Arap topraklarını yitirdi. Vergisini ödeyemeyen Filistinlilerin topraklarına manda idaresi el koydu ve bu toprakların Yahudi yerleşimcilere aktarılmasına yardımcı oldu. Yahudi yerleşimciler ayrıca manda idaresinin imtiyaz ve desteklerinden de daha fazla yararlandırıldılar.[32] Bu gelişmeler kaçınılmaz olarak Filistin toplumu içerisinde huzursuzluk doğurdu. Karşıda ise, Siyonistler 1930'larda ilk örgütlerini kurdular. Haganah ve İrgun gibi Siyonist terör örgütleri Britanya tarafından da destekleniyordu. Bunlar, Filistin halkı 1936-1939 yılları arasında manda idaresine ve Siyonist projeye karşı vergi boykotu ve genel grevi içeren kitlesel bir ayaklanmaya yöneldiğinde, manda idaresi ile koordineli bir biçimde bu ayaklanmanın bastırılmasında görev aldılar.[33] İki savaş arası dönemde, Birleşik Krallık sömürgeciliğinin bağrında İsrail bir ruşeym olarak böylelikle oluşmaktaydı.

Deklarasyonu 100. Yaşında" yazımızda yer vermiştik. Meseleyi analiz eden eserlerden Türkçeye kazandırılmış olanlar arasından Yahudi tarihçiler Ilan Pappé ve Avi Şlaim'in eserlerine, ayrıca Ralph Schoenman'ın *Siyonizmin Gizli Tarihi* adlı eserine (www.devrimcimarksizm.net/tr/kitaplik/siyonizmin-gizli-tarihi-ralph-schoenman) başvurulabilir.

32 Ralph Schoenman, *Siyonizmin Gizli Tarihi*, İstanbul: Kardelen Yayınları, 1992, s. 30.

33 Schoenman, s. 31.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından dünya emperyalizminin amiral gemisi artık ABD idi. Birleşik Krallık'ın bu anlamda geriye düşmesi, Filistin'deki mandada hâmiliğini yaptığı Siyonistler tarafından da gözlenmiş, bölgede kontrolü sürdürmekte ciddi zorluklar yaşar olmuştu. ABD ise Birleşik Krallık'ı, işleri manda idaresi için daha da zorlaştıran Siyonist göçleri sınırlama girişimlerinden dolayı eleştiriyor, daha fazla Siyonist yerleşimciye izin vermesi gerektiğini savunuyordu. Bu şartlar altında Filistin'i yönetemeyeceğini anlayan İngilizler, topu Birleşmiş Milletler'e attı. Burada hazırlanan Taksîm Planı, 630.000 Yahudi'ye Filistin topraklarının %54'ünü, 1.300.000 Arap'a ise %46'sını vererek Filistin'in iki ayrı devlete ayrılmasını öngörüyordu. Filistinli Araplar bekleneceği üzere hakkaniyetten uzak bu planı reddettiler. Siyonistlerin yanıtı ise Araplara karşı bir saldırı başlatmak oldu. Siyonistlerce 475 köy ve kasabadan 385'inin haritadan silindiği, Deir Yasin başta olmak üzere çok sayıda yerleşim biriminde katliamların yapıldığı, Hayfa'da yaşayan Filistinlilerin kuşatma altına alındığı ve Siyonist örgütlerin başlattığı top atışları sonucu gemilere binip kentten kaçmak zorunda kaldığı, toplamda 750.000 Filistinlinin Filistin'i terk etmek zorunda bırakıldığı açık bir etnik arındırma operasyonu sonucunda Filistin'in BM tarafından önerilenden de fazla bir bölümü Siyonistlerin elinde kaldı. İsrail adı verilen oluşumun ilanı ile sonuçlanan bu olayları Filistinliler bugün Nekbe (Felaket) adıyla anıyorlar.

İsrail'in kuruluşu kadar sonrası da Filistinliler için bir felaket oldu. Siyonistler, topraklarından sürdükleri Filistinlilerin topraklarına geri dönüşlerine asla izin vermediler. Örneğin, Nekbe sırasında Filistin'in 144 farklı yerleşim yerinden kaçarak Gazze'ye gelen Filistinliler, burada nüfusun birkaç kat artmasına neden oldu[34], İsrail bunların terk ettikleri evlerine dönmelerine asla izin vermedi. Bugün bunlar Gazze nüfusunun çoğunluğunu oluşturuyor ve Gazze'deki birkaç mülteci kampında iskân ediliyorlar. İsrail 1950 yılında bu insanlara ait mallara el koyan bir yasal düzenleme yaptı, böylelikle Türkiye'de dönemin egemen sınıflarının soykırım sırasında katledilen veya kaçmak zorunda kalan Ermeni mallarını ele geçirmesine[35] benzer bir biçimde, Filistin halkının tüm servetini Yahudilere aktardı. Siyonist yerleşimciler Gazze'nin etrafındaki yerleşimler dâhil olmak üzere yüzlerce yeni kent ve kasaba kurularak bu topraklara yerleştirildi.

İsrail, sonrasında da durmadı. 1967'deki savaşta Arap ordularına karşı galip gelmesinin ardından daha da fazla toprağı gasbetti. Filistin direnişini bastırmak üzere Lübnan'a girdiğinde Sabra ve Şatilla katliamları (1982) başta olmak üzere pek çok katliamda ya fail ya da Falanjist güçlerin işbirlikçisi oldu. Topraklarına dönmeye çalışan halkı katletmeyi sürdürdü, Filistinlilerin iki büyük ayaklanmasını, Birinci ve İkinci İntifadaları kanla bastırdı, Batı Şeria'da hem asker gücü hem de silahlı yerleşimcileriyle Filistin halkının üzerindeki baskıyı günden güne arttırdı, 2008 ve 2014 yıllarında Gazze'ye yönelik saldırılarında sırasıyla 1.500 ve 2.000 kişiyi katletti. Bunların tamamında emperyalist güçlerin tamamından destek ve/veya onay aldı, yaptığı her katliam bu güçlerce "İsrail'in kendini savunma hakkı" olarak gö-

34 Beryl Cheal, "Refugees in the Gaza Strip, December 1948—May 1950", *Journal of Palestine Studies*, Cilt 18, Sayı 1, s. 138.

35 Bkz: Sungur Savran, "Sınıf Mücadelesi Olarak Ermeni Soykırımı", *Devrimci Marksizm*, sayı 23, 2015.

rülerek desteklendi.

İsrail'in kurulması ve sonrasında sınırlarını genişletmesinin izah ettiğimiz bu biçimi, özel bir sömürgecilik türüdür: ***yerleşimci sömürgecilik.*** Klasik sömürge uygulamalarından farklı olarak yerleşimci sömürgecilik önceki çağların fetihleri ile bir ölçüde koşutluk içerir. Sömürgeciler, sadece belirli bir yeri askerî ve idarî olarak kontrol etmekle yetinmez, orada yaşayan nüfusu kalıcı olarak yerinden ederek kendisini onun yerine geçirir. Bunu yaparken de katliamlara ve/veya etnik arındırmaya başvurur. Büyük Britanya'nın Kuzey Amerika'da ve Rodezya'daki (bugünkü Zimbabve), Fransa'nın Cezayir'deki veya Hollanda'nın Güney Afrika'daki sömürgeleri buna örnek verilebilir. Filistin'in yeraltı ve yerüstü zenginliklerini ele geçiren, Filistinlileri topraklarından sürerek o topraklarda kendi yerleşimlerini kuran, köle emeği ile belirli bir soyutlama düzeyinde benzetilebilecek bir biçimde, üretim araçlarını yitirerek proleterleşmiş Filistinlilerin düşük ücretli emek gücüne de sıklıkla başvuran İsrail bir yerleşimci sömürgeci güçtür.[36]

Sömürgeleştirilmiş 48 topraklarının deniz üzerindeki münhasır ekonomik bölgesinde bugün 1 trilyon metreküp civarında doğalgaz bulunuyor. Bu, tüm Doğu Akdeniz'deki doğalgaz kaynaklarının yaklaşık dörtte birine eş bir büyüklük[37] ve Filistin halkı bu kaynaklara erişemiyor, bunun yerine tamamı İsrail tarafından ele geçiriliyor. İsrail, sadece bu kaynağa el koymakla da yetinmiyor, El Aksa Tûfânı'na kadar doğrudan işgal etmemiş olduğu Gazze'nin münhasır ekonomik bölgesinde yer alan, kimi kaynaklara göre yine 1 trilyon metreküpe ulaşan gaz rezervini de Filistinlilerin kullanmasını engelliyor. Yine Filistinlilere ait olup çıkarılması İsrail tarafından engellenen petrol kaynakları ve İsrail'in Ölü Deniz'deki doğal kaynakları yağmalaması da bu bağlamda ele alınabilir. Liste bir hayli uzun, ancak açık gerçek, Filistin'in tüm kaynaklarını sömüren bir Siyonist oluşumun, İsrail'in varlığı.

Etnik arındırma

1948'de yaşanan Nekbe'nin çok önemli bir unsuru ***etnik arındırma*** idi. Daha sonraları İsrail ordusu hâlini alacak olan terör örgütleri tarafından yüz binlerce Filistinli Nekbe'de yerinden yurdundan koparılıp sürüldü. Fakat etnik arındırma ne 1948'de, ne de ondan bir kaç yıl sonra tamamlanıp sona erdi, aksine 1948'den itibaren sistematik bir hâl aldı. 1967 savaşı sırasında da bir kez daha çok büyük boyutlara ulaştı.[38]

İsrail'in Batı Şeria'nın üçte ikisini oluşturan C bölgesinde[39] sürekli olarak yeni

36 Filistin'in sömürgeleştirilmesi üzerine erken bir çalışma için bkz: Fayez Sayegh, *Zionist Colonialism in Palestine*, Beyrut: Palestine Liberation Organization Research Center, 1965.

37 Faruk Can, "Doğu Akdeniz'de Ne Kadar Doğal Gaz Rezervi Var?", *Euronews,* 31.12.2019, https://tr.euronews.com/2019/12/31/dogu-akdeniz-ne-kadar-dogal-gaz-rezervi-var-en-buyuk-payi-hangi-ulkeler-alacak, (erişim tarihi: 4.5.2024).

38 Araplar, 300.000'e yakın Filistinlinin topraklarından sürüldüğü bu ikincisine Nekse (yenilgi) adını verdiler.

39 Batı Şeria, 1995 yılındaki Oslo II Anlaşması ile üç bölgeye ayrılmıştı: Birbirinden bağımsız 165 adacıktan oluşan A ve B bölgeleri doğrudan Filistin Özerk Yönetimi'nin kontrolüne verilmiş, bunların dışında kalan, Batı Şeria'nın %61'ini oluşturan alan ise C bölgesi adıyla İsrail kontrolüne bırakılmıştı. İsrail burada Yahudi yerleşimleri, millî parklar, askerî alanlar vs. oluşturarak kendi kullanımına kazanmakta. Bu şekilde C bölgesinin %60'ını çoktan yutmuş bulunuyor. "Planning

arazileri ilhak etmesi, burada inşaat izinlerinin Yahudi yerleşimcilere verilip, Filistinlilere verilmemesi[40], Batı Şeria'nın farklı bölgelerinde çeşitli bahanelerle Filistinlilerin evlerini yıkması[41] ve sonrasında o evin arazisini sahibinin elinden alması, ayrımcı göç yasaları ve zorla sürgün, etnik arındırmanın çeşitli veçheleri oldu.

Kudüs'te de durum benzer. İsrail kentin batı kesiminde doğrudan işgalci durumundayken, 1967 savaşından bu yana kontrol altında tuttuğu Doğu Kudüs'te, uluslararası hukuka dahi aykırı bir biçimde egemenlik iddia ediyor. Bu, İsrail'in Kudüs'ün tamamını başkent yapma iddiasının bir sonucu. Doğu Kudüs'te, İsrail vatandaşı olmayı reddeden, İsrail'in kendilerine uluslararası hukukun emredici hükümleri çerçevesinde özel bir ikamet izni verdiği 360.000'den fazla Filistinli Arap yaşıyor. İsrail, kentte yaşayan Yahudi İsraillilerden farklı olarak bunların evlerinin birincil ikametgâhları olmadığını ya da kendilerinin veya aile üyelerinden birinin İsrail karşıtı herhangi bir faaliyette bulunduğunu ileri sürüp, bunları Doğu Kudüs'ten sürebiliyor. 2021 yılında Doğu Kudüs'teki Şeyh Cerrah mahallesinden (Filistin'in farklı noktalarından İsrail tarafından sürüldükten sonra buraya yerleşen) 6 Filistinli ailenin çıkarılması ve bunların evlerine Yahudi yerleşimcilerin yerleştirilmesi kararının tüm dünyada yankı bulan protestolara yol açtığı hatırlanacaktır. B'Tselem verilerine göre Kudüs'te 14.000'den fazla Filistinli, 1967 Savaşı'ndan bu yana bu etnik arındırma uygulamasının hedefi olmuş durumda.[42] Benzer bir durum Filistin'in güneyindeki Nakab'da da geçerli. İsrail, buradaki Bedevileri yerlerinden etmek için, bunların kullandıkları alanları sıklıkla askerî bölge ilan ediyor.

Etnik arındırmanın amacı, İsrail'in saf bir Yahudi devleti olmasının temini. Bu yüzden de Filistinlilere yönelik etnik arındırma uygulamalarına, İsrail'in dünyanın dört bir yanındaki Yahudileri Geri Dönüş yasası adı verilen düzenlemeye dayanarak işgal altındaki Filistin topraklarına daveti eşlik etti. Bu şekilde gelen 3 milyondan fazla Yahudi'nin Filistin'e yerleşmesi bile, 48 topraklarında Yahudi nüfusun sadece toplam nüfusun 3/4'üne ulaşabilmesini sağlayabildi. Bu yüzden de Filistin'de Siyonist etnik arındırma halen sürmekte.

Apartheid

Siyonist etnik arındırmanın mütemmim cüz'ü, Filistinlileri gönüllü olarak göçe zorlamayı da amaçlayan sistemli ayrımcı uygulamalar, yani ***apartheid***. Bu Felemenk dilinin Afrika'daki uzantısı olan Afrikaans dilinden gelen bu kelime, İsrail ile aynı yıl ortaya çıkmış başka bir ayrımcı yerleşimci grubun, Güney Afrika'ya

Policy in the West Bank", *B'Tselem*, 11.11.2017, https://www.btselem.org/planning_and_building (erişim tarihi: 10.6.2024).

40 Peace Now adlı kuruluşun verilerine göre İsrail, 2009-2018 arasında Filistinlilerin Batı Şeria'daki C bölgesinde 4.422 yapı izni başvurusundan sadece 98'ine onay verdi. "(Dis)Approvals for Palestinians in Area C – 2009-2020", https://peacenow.org.il/en/approvals-for-palestinians-in-area-c-2009-2020 (erişim tarihi: 3.5.2024).

41 BM İnsanî Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA) verilerine göre, 2009 yılının başından günümüze, İsrail'in yıktığı Filistinlilere ait bina sayısı 10.761'dir. Bu yıkımlar 16.303 kişinin yerinden edilmesi sonucunu doğurmuştur. "Data on demolition and displacement in the West Bank", https://www.ochaopt.org/data/demolition (erişim tarihi: 3.5.2024).

42 "Statistics on Revocation of Residency in East Jerusalem", *B'Tselem*, 11.1.2011, https://www.btselem.org/jerusalem/revocation_statistics (erişim tarihi: 28.4.2024).

yerleşmiş Avrupalı nüfusun buradaki yerli halka yönelik ayrımcı uygulamalarını nitelemekte kullanılmıştı. Güney Afrika Apartheid'ı 1994'te sona erse de[43], terim dünyanın farklı yerlerindeki benzer uygulamaları nitelemekte kullanıldı, özellikle de Siyonist İsrail'in Filistinlilere yönelik ayrımcılığını.[44]

İsrail'i etnik arındırmacılığın yanı sıra bir Apartheid devleti de yapan, hukuk nizamını ve idarî pratikleri Yahudi nüfus ile 48 topraklarındaki Filistinliler ve yanı sıra işgal altında tuttuğu diğer Filistin topraklarındakiler için farklı biçimlerde uygulaması ya da bu gruplar için farklı kurallara sahip olması.[45] Apartheid uygulamalarının başında, az önce zikrettiğimiz gibi dünyanın neresinden gelirse gelsin, bir Yahudi'nin İsrail'e yerleşme hakkının verilmesi ile, 1948 ve 1967'de ülkeyi terk ederek mülteci haline gelen Filistinlilere aynı hakkın verilmemesi (evlerine dönememeleri) arasındaki zıtlık[46] gelir. İsrail, Filistinli mültecilerin dönüş hakkını tanımayarak uluslararası hukukun da dışına çıkmaktadır.

Geçerken bir yanlışı da düzeltelim. Özellikle sosyal medyada sıklıkla iddia edilmekte olduğu üzere, 48 topraklarında yaşayan Filistinliler[47], Yahudi İsrail vatandaşları ile aynı şekilde müreffeh bir hayat sürmekte değiller. Bu, İsrail'in kendisine yönelik Apartheid suçlamalarını boşa düşürmek için oluşturduğu, satın alınmış bazı Filistinli sosyal medya ünlülerini de uğruna başarıyla kullandığı bir propagandadan ibaret. Bunlarla İsrail'in Yahudi vatandaşları arasında yaşam standardı, geçim olanakları, eğitime erişim, sağlık hizmetlerinden yararlanabilme ve kendilerine sunulan kültürel hizmetler anlamında önemli farklılıklar mevcut.[48] Son aylara ait çarpıcı bir örnek, El Aksa Tûfânı'nın ardından 48 topraklarındaki Arap öğrencilere sosyal

43 Güney Afrika'da Apartheid şeklen sona erse de Apartheid sonrası ülkede bu rejimin en önemli özellikleri olduğu gibi sürüyor. Bu konuda daha fazla ayrıntı için bkz: "Mandela'nın Uludere'si!", *Gerçek Gazetesi*, 17 Ağustos 2012 (https://gercekgazetesi1.net/karsi-manset/mandelanin-uludere-si); Sungur Savran, "Kürt Hareketi Mandela'yı Yücelterek Doğru mu Yapıyor, Yanlış mı?", *Gerçek Gazetesi*, 10 Mayıs 2024 (https://gercekgazetesi1.net/teori-tarih/kurt-hareketi-mandelayi-yucelterek-dogru-mu-yapiyor-yanlis-mi).

44 İsrail'in Filistin halkını maruz bıraktığı Apartheid uygulamaları, kısa zaman önce Uluslararası Af Örgütü'nün hazırladığı kapsamlı raporda ele alındı. Rapor, İsrail'in 1973 tarihli Birleşmiş Milletler Apartheid Konvansiyonu'na ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Roma Statüsü'ne aykırı hareket ettiğini açıkça ortaya koyuyor: Amnesty International, "Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity", 1.2.2022, https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/5141/2022/en/ (erişim tarihi: 20.4.2024).

45 İsrail'in, 1950 yılında çıkardığı Geri Dönüş Yasası başta olmak üzere, Filistinlilere yönelik ayrımcılık içeren 65'ten fazla yasal düzenleme için Adalah (Adalet) Merkezi bir döküm sunuyor: https://www.adalah.org/en/content/view/7771

46 "A Regime of Jewish Supremacy From the Jordan River to the Mediterranean Sea: This is Apartheid", *B'Tselem*, 12.1.2021, https://www.btselem.org/publications/fulltext/202101_this_is_apartheid (erişim tarihi: 17.5.2024).

47 Bunlar, Gazze ve Batı Şeria'da yaşayan yaklaşık 4,5 milyon Filistinlinin dışında, İsrail'in doğrudan egemenliği altında yaşayan, Nekbe gerçekleştiğinde Filistin'i terk etmeden kalabilen, veya bir şekilde geri dönmeyi başarabilen bir azınlıktır. 750.000 Filistinli mülteciye karşın bunların 1948'deki sayısı 150.000 kadardı. Bugün ise 1,7 milyona ve "İsrail nüfusunun" %21'ine ulaştı. Joel Beinin ve Lisa Hajjar, *Palestine, Israel and the Arab-Israeli Conflict*, Middle East Research and Information Project (MERIP), 2014, s. 6, http://merip.org/wp-content/uploads/2017/02/Primer_on_Palestine-IsraelMERIP_February2014final.pdf

48 Amnesty International, "Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity", 1.2.2022, https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/5141/2022/en/ (erişim tarihi: 20.4.2024), s. 165-166.

medya paylaşımları gibi nedenlerle verilen cezalar. Pek çok Arap öğrenci İsrail'in başlattığı soykırıma karşı tepkisini dile getirirken, okulları bunlara soruşturmalar açıp, ayrıca polise ihbar etti. 36 okul, 124 öğrenci hakkında soruşturma açtı, yarısına ceza verdi. Ancak Yahudi öğrencilerin Filistinlilerin imhasını dahi savunan paylaşımları için herhangi bir soruşturma açılmış değil.[49] Genel olarak bakıldığında Arap kentlerinde yaşam standardı Yahudilerin çoğunlukta olduğu kentlerin altında. Özetle "İsrail'de Araplar da yaşıyor, o halde sorun yok" demek, ABD'de siyahîlere veya Türkiye'de Kürtlere vatandaşlık verildiği için ortada ulusal bir mesele olmadığını iddia etmek gibidir.

İsrail Apartheid'ı, Yahudilere Batı Şeria dâhil her yerde dilediği gibi yerleşme hakkı verirken, Filistinlileri bundan mahrum kılar. Filistinliler 48 topraklarından Batı Şeria'ya taşınacakları zaman bazı haklarını yitirecekleri için bunlara tüm kapılar açılır, tersi ise neredeyse olanaksızdır. 48 topraklarından bir Filistinli, Batı Şeria veya Gazze'den başka bir Filistinli ile evlilik bağı kurduğunda, birlikte 48 topraklarına yerleşmelerine izin verilmez. Oysa örneğin bir Avrupalı ile evlenen bir İsrail vatandaşı için bu tür bir engel yoktur. 48 topraklarında sadece Yahudilerin yerleşebileceği kentler vardır. İsrail, yukarıda ifade edildiği gibi Doğu Kudüs ve Batı Şeria'da Filistinlilere ait arazileri bir bahane ileri sürerek kamulaştırmakta, bunları Yahudi yerleşimcilerin kullanımına sunmakta, ya da askerî, sınaî veya ziraî alana çevirip yerleşime kapatmaktadır. Az önce bahsettiğimiz ev yıkma uygulamaları da tamamıyla Filistinli nüfusa yöneliktir. Bir aileden herhangi biri İsrail tarafından "suçlu" olarak görülüyorsa, ailesinin oturduğu ev rahatlıkla yıkılabilir. İsrail işgali altındaki Doğu Kudüs'te yaşayanlar, aynı kentte yaşayan Yahudilerden farklı olarak uzun süre kent dışında kalmaları durumunda barınma haklarını yitirmektedirler. Batı Şeria'da İsrail tarafından Filistinlilerin farklı bölgeler arasındaki hareketliliği duvarlar, kontrol noktaları ve yol kesme gibi uygulamalar vasıtasıyla sistematik biçimde engellenir. İsrail vatandaşı Yahudilerin herhangi bir yurtdışı seyahat kısıtı yoktur. Fakat Gazze, Batı Şeria ya da Doğu Kudüs'te işgal veya abluka altında yaşayan Filistinliler yurtdışına çıkacakları zaman İsrail'den izin almak zorundadırlar. Dahası, 48 topraklarındaki Ben Gurion Havalimanı'nı kullanmalarına izin verilmez, bir ihtimal izin almaları durumunda Ürdün'e veya Mısır'a geçerek oradan uçağa binmeleri gerekir.[50] Filistinliler, idarî tutukluluk adı verilen bir uygulama ile İsrail yargısı tarafından kendilerine hiçbir suçlama yöneltilmeksizin esir alınıp, aylarca avukatlarını göremeden, mahkemeye dahi çıkarılmadan hapiste tutulabilirler. Hukukun en temel ilkelerini bile ayaklar altına alan bu uygulamaya yaygın işkence ve kötü muamele de eşlik etmektedir.[51]

Liste uzatılabilir. Ancak belki çok daha önemlisi, İsrail'in bu listedeki uygula-

49 "Repression of Palestinian Students in Israeli Universities and Colleges", *Adalah Center*, 9.5.2024, https://www.adalah.org/en/content/view/11116 (erişim tarihi: 30.6.2024).
50 "A regime of Jewish supremacy from the Jordan River to the Mediterranean Sea: This is apartheid", *B'Tselem*, 12.1.2021, https://www.btselem.org/publications/fulltext/202101_this_is_apartheid (erişim tarihi: 17.5.2024).
51 Amnesty International, "Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity", 1.2.2022, https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/5141/2022/en/ (erişim tarihi: 20.4.2024), s. 240-248.

malardan geri adım atmak şöyle dursun, tüm bu ayrımcı uygulamaların rahatlıkla referans verebileceği bir yasal düzenlemeyi, 2018 tarihli Yahudi Ulus Devleti Yasası'nı çıkarmış olmasıdır. Yasa, Arapçayı resmî dil olmaktan çıkarmış, İsrail yasada Yahudi halkının devleti olarak tarif edilmiştir. Bu yasa ile 48 topraklarında Yahudileri Yahudi olmayanlardan ayırmak ve ayrıcalıklı bir muameleye tâbi tutmak esas ve meşru bir hâl almıştır.[52]

Filistin halkının boğazındaki ilmik giderek daha da sıkılıyor

Buraya kadar çizdiğimiz, eksiklerle dolu ve fazlasıyla özet tablo dahi, Filistin halkının ne tür bir düşmanla hangi koşullarda savaşmak zorunda kaldığını anlamak için yeterlidir. Filistin halkı bulduğu her araçla bugüne kadar mücadelesini yılmadan sürdürmüştür. Özellikle 1936-1939 yılları arasında hem Birleşik Krallık hem de Siyonistlere karşı yükselttiği, genel grev ve vergi boykotlarını da içeren ayaklanma ile, 1987 ve 2000 yıllarında İsrail işgaline karşı başlayan iki ayrı İntifada[53] Filistin halkının düşman karşısında dezavantajlı bir durumda olmasına karşın mücadeleye atılmadaki gözü pekliğini kanıtlar. Bunlar sonuçta başarısız olsa da, Filistinlilerin hürriyet mücadelesinin şekillenmesinde önemli birer miras bırakmışlardır.

Diğer yandan, Filistinlilerin mücadelesinin birbirinden farklı özelliklere sahip evreleri olduğunu da görmek gerekir. 2005 yılında İkinci İntifada'nın bitişini takiben Filistin halkının ve direniş örgütlerinin yerleşimci ve sömürgeci düşmanlarına karşı, "Bıçak İntifadası" ve Gazze'den zaman zaman 48 topraklarına yönelik olarak gerçekleştirilen roket saldırıları istisna olmak kaydıyla, genel itibariyle savunma pozisyonunda kaldığı görülür. Bunun pek çok nedeni sayılabilir. Filistin Özerk Yönetimi adı verilen yapının Batı Şeria'yı Siyonizm için dikensiz gül bahçesine çevirmesi, 2006 seçimlerinden sonra Filistinlilerin kendi aralarında yaşanan gerginlikler ve fiilen bir Batı Şeria-Gazze ayrımının belirmesi, emperyalizmin Siyonizme artan desteğine karşın Filistin halkının gerçekten askerî bir destek sunan müttefiklerinin sayısındaki muazzam azalış bunlardandır.

Peki, bu savunma pozisyonu nasıl değişti, nasıl farklı bir evreye geçildi ve Filistin örgütleri nasıl oldu da bir karşı hamle yaptılar veya yapmak zorunda kaldılar? Bu sorulara yanıt verilirken 2017 yılının önemli bir kırılma noktası olduğu öncelikle vurgulanmalı. O yılın Aralık ayında ABD başkanı Trump, Kudüs'ü "İsrail devletinin" başkenti olarak kabul ettiğini ve ABD elçiliğini buraya taşıyacağını açıkladı. Oysa kent Filistin halkı tarafından tarihsel Filistin'in başkenti olarak görülmekte ve Filistin halkının iradesini teslim almaya yönelik bir hamle olan Oslo süreci bile Kudüs meselesini olası barış görüşmelerinin son maddesi olarak görerek en azından kentin doğu kısmının Filistin'in başkenti olmasına yeşil ışık yakmaktay-

52 "A Regime of Jewish Supremacy from the Jordan River to the Mediterranean Sea: This is Apartheid", *B'Tselem*, 12.1.2021, https://www.btselem.org/publications/fulltext/202101_this_is_apartheid (erişim tarihi: 17.5.2024).

53 İntifada, Arapçada ayaklanma ve kalkışma gibi anlamlara gelir. 1987 yılında başlayan Birinci İntifada, bir Siyonistin aracını Filistinlilerin üzerine sürmesini izleyen protestolarla başlamış, kısa sürede Filistin'e yayılmıştı. Filistinliler gösterilerinde İsrail güçlerinin saldırılarına taşlarla yanıt verdiklerinden sıklıkla "Taş İntifadası" olarak da anılan bu büyük kalkışmanın aksine, 2000 yılında başlayan İkinci İntifada, Filistinli örgütlerin daha yoğun dahlini ve silahlı biçimleri içermişti.

dı. Trump'ın adımı, Filistinliler tarafından Kudüs'ün ebediyen ellerinden alınacağı şeklinde anlaşıldı.

Bunu, az önce bahsedilen 2018 tarihli Yahudi Ulus Devleti yasasının çıkarılması izledi. Yasa ile birlikte İsrail'in Filistin toprakları üzerindeki işgalinin kalıcı olacağı, Filistinlilerin haklarını verme konusunda hiçbir adım atmasının beklenemeyeceği bir kez daha teyit edilmiş oldu. Aynı yıl, 2007'den o döneme kadar acımasız bir Siyonist abluka altında yaşayan Gazzeliler, Büyük Geri Dönüş Yürüyüşü adını verdikleri silahsız bir eylemler silsilesi düzenleyerek, topraklarına geri dönme arzusunu dile getirmek için 48 toprakları ile Gazze'yi ayıran sınıra yürümeye başladılar. Her hafta Cuma günü düzenlenen gösteriler aynı zamanda Gazze üzerindeki ablukanın kaldırılmasını da talep etmekteydi. İsrail, 2019'da da devam eden gösterilerde 46'sı çocuk toplam 214 Filistinliyi keskin nişancı ateşiyle katletti. Böylelikle anladığı tek dilin silahlı mücadele olduğunu bir kez daha teyit etmiş oldu.

2020 yılı Filistin halkını dehşete düşüren bir başka gelişmeye sahne oldu. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Bahreyn, ABD emperyalizminin arabuluculuğuyla İsrail ile "normalleşerek" İbrahimî Anlaşmalar adı verilen belgelere imza attılar. Böylelikle İsrail Devleti'ni tanıdılar ve diplomatik ilişki kurmaya başladılar. Ardından tahmin edileceği üzere iktisadî münasebetler de hızla başladı. Bu iki ülkeyi Fas ve Sudan izledi. Bunlar içinde özellikle bir süredir Arap dünyasının önemli güçlerinden biri haline gelmiş bulunan BAE'nin İsrail ile ilişki kurması Filistin halkı açısından etrafındaki çemberin daraldığı hissini uyandırdı. Ne bu ülkenin ne de İsrail'i tanıyan diğerlerinin Filistin'e siyasî ve askerî bir desteği yoktu, ama en azından ABD emperyalizminin tüm baskılarına karşın bunların İsrail ile münasebet kurmamaları Filistin açısından bir kazanımdı.

Arap dünyasında artık çok önemli bir pozisyonu olan Suudî Arabistan, İbrahimî Anlaşmalar'ın bu ilk dalgasında yer almadı. Filistin halkını sırtından hançerlememek için değil, ama İsrail'in elini güçlendirecek bu tür bir hamleye katılmak için diğerlerinden daha fazlasını, nükleer enerjiye (siz bunu nükleer silah olarak okuyun) sahip kılınmayı istediğinden.[54] Bu durum, bir söylenti olarak Arap dünyasında ve elbette Filistin halkı arasında yayılmaktaydı. Filistin, Suudî Arabistan'ın petrol gelirlerinin azalacağı bir geleceğe dair planlarında emperyalizm ile pazarlık unsuru idi. İbrahimî Anlaşmaları takiben BAE ile İsrail arasında doğrudan uçuşlar başlarken Suudî Arabistan iki tarafa bir "düğün hediyesi" olarak hava sahasının artık İsrail uçaklarına açıldığını söyleyince işin ciddiyeti anlaşıldı. Sonrasında başka emareler de belirdi, son olarak da El Aksa Tûfânı'nın hemen öncesinde, 2023'ün Eylül ayında tarihte ilk kez bir İsrail bakanının Suudî Arabistan'ı ziyareti, Filistinliler arasında artık Suudî Arabistan'ın da İsrail ile normalleşme trenine binmekte olduğunu gösterdi.

2009 başında Dünya Ekonomik Forumu kapsamında düzenlenen bir toplantıda İsrail Devlet Başkanı Şimon Perez'e yönelttiği "One minute[55]" çıkışıyla Filistin halkının sempatisini kazanan, Katar ile ittifak halinde tüm bölgede Müslüman Kardeş-

54 Suudî Arabistan pazarlığı daha da kızıştırabilmek için 10 Mart 2023'te, ABD'nin bölgede etkili olmasını asla istemediği Çin'in arabuluculuğu ile İran ile bir anlaşmaya vardı.
55 Türkçesiyle: "Bir dakika!"

ler fraksiyonlarını, bu arada Filistin'de de Hamas'ı destekleyen Erdoğan'ın 9 Mart 2023'te İsrail Devlet Başkanı Herzog'u Ankara'da ağırlaması ve iki ülkenin yeniden bir yakınlaşmaya girişi, Filistin halkı için yine boğazındaki ilmiğin biraz daha sıkılmakta olduğunu hissettiren bir başka gelişmeydi. Erdoğan bunu Türkiye'yi soktuğu iktisadî halden kurtulmak için emperyalizm ile normalleşme siyasetinin bir uzantısı olarak yapıyor, Filistinlilerden İsrail tarafından çalınan gazı Türkiye üzerinden Avrupa'ya pazarlama işinden gelir kazanmayı da amaçlıyordu. Oysa bu ziyaretten bir hafta önce Uluslararası Af Örgütü'nün önceki başlıklarda zikrettiğimiz Apartheid raporu tüm dünyada ses getirmiş, İsrail'in imajı önemli bir yara almıştı. Erdoğan bu yarayı derinleştirmek yerine tedaviye yöneldi. Bu sayede Filistin halkı en güçlü örgütü olan Hamas'ın (askerî olarak İran'a dayansa da) siyasî dayanakları olan Katar ve Türkiye'nin emperyalizm ile güçlü ilişkilerinin, kendisine verdikleri desteği sözde kıldığını bir kez daha anlamış oldu.

El Aksa Tûfânı öncesindeki birkaç ay, tüm bu olumsuz tabloya ek olarak Filistinlilerin kutsal saydıkları Aksa'ya yeni baskınlara sahne oldu. Bunların sonuncusunda 5 Ekim 2023 günü 800 Siyonist, İsrail güvenlik güçleri eşliğinde El Aksa'yı bastı, ibadet edenleri darp etti, çevrede Filistinlilere ait dükkânlara saldırdı. Televizyonlar, ibadethanelerinden çıkan Hristiyan Filistinlilerin üzerine tüküren Siyonistlerin görüntülerini tüm dünyaya aktardı. Bunlar dayanılmaz bir hale gelmişti, ama yeni değildi.

Yeni olan, Tûfân'dan 10 gün önce Netanyahu'nun üzerinde Filistin'in olmadığı bir haritayı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda tüm dünyaya sallaması, böylelikle Filistin'i tarihten sileceklerini ilan etmesi oldu.

Herkes düşman saflarına geçiyor, düşman cesaretleniyor, saldırılarını arttırıyor, iş başa düşüyordu. Filistinli örgütler bunu gördü ve gerçek olmayan bir sınırı aşarak, topraklarını işgal eden orduya ve o ordunun amaçlarının bir aparatı olarak topraklarına konmuş yerleşimcilere karşı savaştılar. Yüz yıldır süren işgal ve aşağılanmaya yeni ve kaçınılmaz bir yanıt verdiler.

3. Hamas öncülüğünde bir savaşta tutum ne olmalı?

Bu yanıtın nedenlerini, haklılığını ve niçin şimdi verildiğini buraya kadar ortaya koymuş olmalıyız. Burada bir adım daha öteye giderek, Filistin direnişinin bu yanıtı planlayan en güçlü örgütünün ideolojisinin ve yanıtın biçiminin bu haklılığa neden halel getirmediğini kısaca anlatmak gerekli.

Öncelikle, 1950 ve 1960'larda kurulan diğer Filistinli örgütlere kıyasla çok daha genç bir örgüt olan (kuruluşu 1987) Hamas'ın Filistin direniş örgütleri içerisinde sivrilerek en güçlü örgüt haline gelmiş olmasının, Türkiye solunda da zaman zaman ileri sürüldüğü üzere[56] bir İsrail veya ABD projesi olmadığını ifade etmek gerekir. İsrail, Hamas'ın yükselişinden emperyalist merkezlerdeki İslam karşıtlığını da kullanarak Filistin davasına olan sempatiyi baltalamak için yararlanmış, Filis-

56 Bir örnek için bkz: Gökçe Çiçek Kösedağı'nın Sol Parti MYK üyesi Alper Taş ile söyleşisi. https://medyascope.tv/2023/10/20/alper-tas-biz-filistin-halkinin-tarihsel-direnisini-sahipleniyoruz-hamasi-degil-ama-siddetin-esas-sorumlusunun-da-siyonist-israil-devleti-oldugunu-vurgulamaktan-asla-vazgecmiyoruz/ (erişim tarihi: 1.1.2024).

tin hareketinin daha parçalı olmasını, bir aşamada gerici Arap rejimleri vasıtasıyla daha kolay bir şekilde kontrol altına alınabilecek bir örgütün sivrilmesini istemiş olabilir. Bundan daha ilerisini ileri sürmek en azından belli kanıtları gerektirir. Bunların yokluğu durumundaysa başka bir yöne bakmak daha mantıklı olur. O da Filistin mücadelesinin ve Filistin Kurtuluş Örgütü'nün seküler amiral gemisi olan El Fetih'in yalpalamaları, İsrail'e yönelik, Filistin halkına hiçbir yararı olmayan açılımları ve tavizleri sonucunda Filistinliler nezdinde prestijini önemli ölçüde yitirmiş olmasıdır. Bir diğer İslâmî hareket olan İslâmî Cihad veya komünist Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) El Fetih'in boşluğunu dolduramamış, sonuçta 2006 yılında yapılan seçimleri Hamas kazanmış ve Filistin'de Hamas'a yönelik sempati yıllar içinde artmıştır.[57]

Hamas'ın dinci ideolojisi, Filistin halkını sadece Siyonizm'den değil, her türlü ezilme ve sömürüden de kurtarmak için gereken içeriğe sahip değildir. Parçası olduğu Müslüman Kardeşler çatısının diğer parçalardaki seksiyonlarına göre daha ileri yanları olsa da, bu parçaların emperyalizm ile münasebetleri ve genel olarak hareketin bölgede geriliyor oluşu Hamas'ın da zayıf noktalarındandır.[58] Buna rağmen, bir savaşta devrimci Marksistlerin alması gereken pozisyonu belirleyen (ve Marksistlerin büyük bir bölümünün uzun süredir unutmuş olduğu), savaşan tarafların ideolojileri değil, karşılıklı ilişkileri ve neden savaştıkları sorusunun yanıtıdır. El Aksa Tûfânı'nın öncesinde de, sonrasında da bu anlamda durum nettir. Hamas ve diğer Filistin direniş örgütleri, İsrail karşısında sömürgecisine karşı savaşan ezilen halkın silahlı gücüdürler. Savaşın çıkma nedeni de yukarıda ifade ettiğimiz üzere, Siyonizmin emperyalistlerce de desteklenen etnik arındırmacı, yerleşimci sömürgeciliğidir. O halde yapılması gereken, Hamas'ın sömürgeciye karşı verdiği mücadelenin de diğer tüm direniş örgütlerininkiler gibi desteklenmesidir. İsrail ve Hamas karşısında ya da İsrail ve herhangi bir Filistin direniş örgütü arasında tarafsız kalmak, utangaç bir İsrail desteğinden başka bir anlama gelmez. Fakat Hamas az önce de ifade ettiğimiz gibi, Filistin'i nihaî kurtuluşa eriştirme kapasitesinden yoksun olduğundan ve bu yöndeki bir ilerleyişin bir aşamasında Filistin halkının en ileri bölüklerinin karşısına dikileceğinden, desteğimiz koşullu ve geçici olacaktır. Zaten kendi topraklarında Siyonizme karşı savaşıp şehitler veren FHKC de Hamas ile bu tür bir ittifak içindedir.

---

57 Bu ifadeden elbette El Fetih'in bir örgüt olarak tamamen prestijini yitirdiği sonucuna ulaşmak olanaklı değildir. Ancak örgütün Mahmud Abbas elindeki önderliğinin Filistin halkı nezdinde prestijinin oldukça düşük olduğu açıktır. Çarpıcı bir örnek, olası bir başkanlık seçiminde Abbas'ın %38, Hamas lideri Heniye'nin ise %53 oy alacağı tahmin edilirken, Abbas yerine El Fetih adayı olarak İsrail elinde tutsak olan Mervan Bergusî adı konduğunda Heniye'ye gidecek oylar %33'e gilerken Bargusî'nin %63 oy almasıdır. "Public Opinion Poll No 85", *Palestinian Center for Policy and Survey Research*, 13-17 Eylül 2022, https://pcpsr.org/en/node/920 (erişim tarihi: 31.5.2024). FHKC'nin Filistin halkı içerisindeki etkisi ve örgütlülük düzeyi ise ayrı bir çalışmada ele alınmayı hak eder ve kuşkusuz çok önemli bir tarihî birikime ve mücadele geleneğine sahip bu örgütün bugün Filistinlilerin önderliğini elde etme konusunda neden daha ileri bir konumda olmadığının analizi, bölgenin devrimci akımları için çok önemli dersler içerecektir.

58 Hamas, 2017 yılında Siyonizm karşısında yalpalayarak, yeni ortaya koyduğu Siyaset Belgesi'nde İsrail'in 1967 sınırlarını kabul etmeye ve İsrail'in yıkılması amacından vazgeçmeye varacak ifadelere yer vermişti. Kutlu Dâne, "Hamas Yalpalıyor", *Gerçek Gazetesi*, 3.5.2017, https://gercekgazetesi1.net/uluslararasi/hamas-yalpaliyor (erişim tarihi: 5.3.2024).

Gelelim yanıtın içeriğine. Öncelikle, İsrail'in işgalci / sömürgeci karakteri, Filistin halkının yanıtının askerî biçimler almasını meşru ve gerekli kılar. Bunun nedenlerini burada uzun uzadıya tartışmak gereksiz. Sadece az önce zikrettiğimiz, Büyük Geri Dönüş Yürüyüşü eylemlerine İsrail'in keskin nişancı ateşiyle sivilleri katlederek yanıt vermiş olması bile durumun ne tür bir mücadeleyi gerektirdiğini açıkça ortaya koyar. Bu tür bir mücadele elbette Filistin halkının diğer mücadele biçimlerini de dışlamaz.

Fakat askerî mücadele zaman zaman sivil kayıplarına yol açma riskini de taşır. El Aksa Tûfânı operasyonunun sabahından başlayarak dünyaya servis edilen görüntülerden, bu riskin gerçekleşmiş olduğu anlaşılmakta ve bu durum, Siyonist propagandaya kolaylıkla malzeme yapılırken, Filistin halkının mücadelesine destek veren pek çok kişinin dahi zihninde soru işaretleri oluşmasına neden olmakta. Öncelikle, sivil ölümlerine sevinmediğimizi, sivillerin öldürülmesini savunmadığımızı belirtmek gerekir. Fakat sivil ölümlerine sömürge karşıtı isyanlarda ne yazık ki sıklıkla rastlandığını[59], bunun arkasında da sömürge kılınan halkın birikmiş öfkesinin olduğunu da eklemek zorundayız. Bu durum, sömürgeci karşısında sömürgenin kurtuluş mücadelesi veren hareketlerini gayrimeşru veya haksız kılmaz. Genel olarak bakıldığında, sivil ölümlerinin sorumlusunun son tahlilde savaşın haksız tarafı olduğunu da söylemek durumundayız ki, bu da İsrail'in kendisidir.

Sivil ölümlerini haklı çıkarmak için olmadığının altını çizerek, Filistinliler ve Filistin'i sömürgeleştiren Siyonistler arasında sivillerin hedef alınması konusunda bir karşılaştırma yapmamızın da iyi olacağı kanaatindeyiz. İsrail, 1948'den de önceden bu yana sivilleri bilerek ve isteyerek, etnik temizliğe mündemiç, dâimî bir stratejinin parçası olarak hedef almaktan asla imtina etmemekte. Yukarıda andığımız Büyük Geri Dönüş Yürüyüşü buna bir örnek. Ama tek değil. Gazze'ye yönelik önceki saldırılarında da, bu sonuncusunda da sivil binaları hedef aldıkları açıkça görülüyor. Yine El Aksa Tûfânı sonrası Gazze'ye yönelik saldırılarında, güneye kaçmakta olan sivillerin bulunduğu üç ayrı kafileyi bombalaması[60] da başka bir örnek olarak verilebilir. Buna karşın Filistin direniş örgütleri ***esas olarak*** İsrail or-

59 1954-1962 arasındaki bağımsızlık savaşında Cezayir'de Ulusal Kurtuluş Cephesi (Cebhetu'l-Tahriri'l-Vatanî, yaygın kullanılan Fransızca kısaltmasıyla FLN) zaman zaman "Pieds-Noirs" adı verilen Cezayir doğumlu Fransızları hedef alan eylemler yaptı. Bunlar arasından ses getiren bir örnek olarak, 7 Ocak 1957'de FLN üyesi kadın militan Cemile Buizze'nin Le Coq Hardi adlı bara yerleştirdiği zaman ayarlı bomba sonucunda çok sayıda Fransız'ın yaşamını yitirmesi verilebilir. Faik Bulut, "Cezayir Savaşı'nın Meşhur 'Bombacı' Kadınları", 14.3.2021, *Independent Türkçe*, https://www.indyturk.com/node/329636/türkiyeden-sesler/cezayir-savaşının-meşhur-bombacı-kadınları, (erişim tarihi: 30.5.2024). Fransız mezaliminde rolü olduğu için, bağımsızlık savaşında Fransa'nın yanında yer alan "Harkiler"e yönelik saldırılar 1962'de Cezayir bağımsız olduktan sonra dahi sürdü. Zamanın Portekiz sömürgesi Angola'da binlerce Portekizli asker ve sivil 1961'in Mart ayında Angolalı köylüler tarafından öldürüldü. Frantz Fanon, *The Wretched of the Earth*, New York: Grove Weidenfeld, 1965, s. 134; Kenya'daki Mau Mau isyanında da yine sömürgeci Birleşik Krallık ile işbirliği yapmasından dolayı binlerce Kenyalı sivil ve bunlardan daha az sayıda da (32) İngiliz öldürülmüştü. John Saville, "Rebellion of the Powerless", *Socialist Review*, Sayı 157, Ekim 1992, s. 24-25, aynen yayını: *Marxists' Internet Archive*, 4.7.2010, https://www.marxists.org/archive/saville/1992/10/maumau.htm (erişim tarihi: 30.5.2024).

60 Hamdi Yıldız, "İsrail Ordusu Gazze'de Yerinden Edilmiş İnsanların Konvoyunu Vurdu: En Az 70 Kişi Öldü", *Anadolu Ajansı*, 13.10.2023, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusu-gazze-yerinden-edilmis-insanlarin-konvoyunu-vurdu-en-az-70-kisi-oldu/3019086 (erişim tarihi: 1.4.2024).

dusunu ve silahlı yerleşimcileri hedef almakta.

İş bununla da bitmiyor. Sivil ölümlerine ve kötü muameleye dair verilerin güvenilirliği açısından da Siyonistlerle Filistinliler arasında bir uçurum var. İsrail sıklıkla Filistinlilerin kendi kayıplarına dair verdikleri sayıların gerçeği yansıtmadığını, şişirilmiş olduğunu iddia etmekte. Bu iddiayı son saldırıda İsrail'in müttefiki ABD de ileri sürdü. Fakat hem Birleşmiş Milletler hem de bölgede görev yapan insanî yardım kuruluşları, kayıp ve yaralı verilerinin büyük oranda gerçekleri yansıttığını açıkça ifade eden açıklamalar yaptılar.[61] UNRWA (Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı) temsilcisi Philippe Lazzarini, daha da ileri giderek Filistin Sağlık Bakanlığı'nın önceki saldırılarda vermiş olduğu sayıların da güvenilir olduğunu belirtti.[62] Karşı tarafta ise, İsrail'in eline yüzüne bulaştırdığı bir yalan mekanizması, El Aksa Tûfânı sonrasında durmadan çalıştı. Yukarıda, operasyon sırasında yaşanan sivil ölümlerinin bir bölümünün İsrail ordusunun saldırıları ve hedef ayırt etmeksizin ateş açmasından kaynaklandığını ifade etmiştik. İsrail'in *Yedioth Aharonot* gazetesi henüz Kasım ayında bu iddiayı ortaya attığında İsrail zor durumda kalmıştı. Zira İsrail'in Hannibal protokolü adı verilen bir askerî yaklaşımı gereğince ne pahasına olursa olsun esir vermemek için gerektiğinde kendi sivil ve askerlerini de katlettiği o sıralarda sıklıkla iddia ediliyordu. Üstelik Hamas güçlerinin 7 Ekim'de saldırdığı müzik festivalinin görüntüleri, bu denli büyük bir yıkımı Filistinlilerin elindeki silahların yapamayacağı yönünde bir kuşku da uyandırmıştı. İsrail ordusu Aralık ayında yaptığı açıklamayla bu tür "dost ateşi" olaylarının yaşanmış olabileceğini kabul etmiş, ancak bunların ayrıntılı bir araştırmayla ele alınması talebini reddetmişti. Sonraları, izleyen Şubat ayında bu sefer *Haaretz* gazetesi yeni kanıtlar da ortaya attı[63] ve tüm dünya sivil ölümlerinin önemli bir kısmının Siyonist ordunun marifeti olduğunu anladı.

Bir diğer yalan, "kafaları kesilmiş 40 bebek" iddiası idi. İsrail ordusu ve ZAKA adlı Siyonist bir örgüt, Filistinli militanların bir kibutzu basarak kırk kadar bebeğin kafasını kestiğini iddia ediyorlardı. ABD başkanı Biden da bu bebekleri gördüğünü söylemiş, böylece iddianın tüm dünya tarafından ciddiye alınmasında rol oynamıştı. Fakat Beyaz Saray, gerçek olması durumunda çok ciddi sonuçları olacak bu iddiadan 12 Ekim 2023 tarihinde döndü. Başkanın böyle bir şey görmediğini açıkladı.[64] ABD daha önce kimyasal silah olduğu iddiasının ardına gizlenip koca bir ülkeyi (Irak) işgal ederek bir milyon kişinin ölümüne neden olmuş olduğundan, Biden'ın bu seferki "küçük" yalanının çok da mesele edilmemiş olması elbette

61 Gabrielle Tétrault-Farber, "Despite Biden's Doubts, Humanitarian Agencies Consider Gaza Toll Reliable", *Reuters*, 28.10.2023, https://www.reuters.com/world/middle-east/despite-bidens-doubts-humanitarian-agencies-consider-gaza-toll-reliable-2023-10-27/ (erişim tarihi: 31.3.2024).

62 "UN says Gaza Health Ministry Death Tolls in Previous Wars 'Credible'", *Al Jazeera,* 27.10.2023, https://www.aljazeera.com/news/2023/10/27/un-says-gaza-health-ministry-death-tolls-in-previous-wars (erişim tarihi: 3.5.2024).

63 Ali Abunimah, "New Evidence Emerges of Israel Killing Its Own Civilians", *The Electronic Intifada*, 22.2.2024, https://electronicintifada.net/blogs/ali-abunimah/new-evidence-emerges-israel-killing-its-own-civilians (erişim tarihi: 3.5.2024).

64 "White House Walks Back Biden's Claim He Saw Children Beheaded by Hamas", *Al Jazeera*, 12.10.2024, https://www.aljazeera.com/news/2023/10/12/white-house-walks-back-bidens-claim-he-saw-children-beheaded-by-hamas (erişim tarihi: 3.5.2024).

normal karşılanabilir. Müzik festivalinde kafasının kesildiği İsrail Cumhurbaşkanı Herzog tarafından iddia edilen Şani Louk'un cesedini 7 ay sonra teslim alan ailenin kızlarının beden bütünlüğüne zarar gelmemiş olduğunu söylemesi gibi farklı örneklerin de eklenebileceği uzunca bir liste, Siyonistlerin bu konuda güvenilmez olduklarını ortaya koymakta.

4. Bize düşen

Tarihsel olarak bakıldığında, ABD'nin Arap müttefikleri ile neredeyse Batı Asya'daki uzantısı durumundaki İsrail arasında diplomatik ilişkilerin (Mısır ve Ürdün dışında) kurulamaması önemli bir sorundu. Önceki başlıklarda kısaca değindiğimiz 2017 sonrası süreç, bu sorunu ortadan kaldırıp bölgede emperyalizmin yanında duracak olan bloğu yekpare kılmak için atılmış önemli bir adım oldu. İbrahimî Anlaşmalar yoluyla oluşturulan bu yeni blokla ABD, bölgede Rusya ve İran'ın hareket sahasını sınırlayabilmeyi, Çin'in kuşak ve yol projesine bölgenin kapılarını elden geldiğince kapatabilmeyi amaçlıyordu. Fakat emperyalizmin zayıflamasının doğurduğu merkezkaç kuvvetler zaman zaman bu denklemde ufak sapmalar doğuruyor, örneğin İran ve Suudî Arabistan, Çin'in arabuluculuğunda masaya oturabiliyordu. Yine de emperyalizmin Batı Asya'da safları sıklaştırma ve çatlak sesleri susturma projesi henüz başarısız olmuş değil. Türkiye ve Katar'ın (Müslüman Kardeşler etrafında kümelenen) alternatif hattı çeşitli yöntemlerle dağıtılıp bu iki ülke de büyük oranda "büyük ittifaka" dâhil edilmekte. Bunlar olurken, bir yandan da Irak ve Suriye'den Akdeniz'e uzanan Rusya-İran etki alanının tam ortasından Kafkaslara doğru bir İsrail-Türkiye-Azerbaycan ittifakı mayalandırılıyor ve Barzani de bu ittifaka "fahri üye" yapılıyor.

Bu geniş açıdan bakıldığında, bölgedeki yeni cepheleşmenin önemli ve merkezî bir unsurunun İsrail olduğu açık. İsrail, bu normalleşmelerin sonucunda bölgede daha fazla ticaret yaptığı, İran gibi rakiplerine karşı ABD desteği ile donattığı ordusunun gücü dışında yeni bir güvence elde ettiği ve Filistinlilerden çaldığı doğalgazı Avrupa'ya büyük maliyetlere katlanmadan pazarlayabildiği bir dönemin hayalini kuruyordu.

El Aksa Tûfânı, bu hayallere önemli bir darbe indirdi. İsrail ile ittifak bugün bölge güçleri açısından istenmeyen bir şey olmasa da, daha maliyetli. İsrail'in meşruiyeti tüm dünyada ciddi bir darbe almış bulunuyor. ABD'de Biden yönetimi verdiği tüm desteğe karşın belli ki Ukrayna savaşının maliyetini de göz önüne alarak, İsrail'in artık operasyonlarını durdurmasını istiyor[65].

Hâl böyleyken durumu gerçek anlamda Filistin halkının lehine çevirmek ve Siyonizm belasından kurtulmasını sağlamak nasıl olanaklı olur? Öncelikle, başka bir yazının konusu olabilecek bir hususa dikkat çekelim. Filistin halkının hürriyete kavuşması demek, Arap ve Yahudi Filistinlilerin tamamı için geçerli bir hürriyetin temini demektir. İsrail adı verilen oluşumun yerleşimci sömürgeciliği, etnik arındırmacılığı ve soykırımcılığı, önceleri taşımazken sonradan edindiği nitelikler ol-

65 Elbette ülkede gençliğin, Demokrat Parti'nin sol kanadının ve işçi sınıfının soykırıma olan tepkisinin, bu yaklaşımın şekillenmesinde önemli bir rolü var. Sungur Savran, "Tırmanma ve Tıkanma", *Gerçek Gazetesi,* Sayı 177, Haziran 2024.

mayıp, doğuşundan getirdiği, aslî nitelikleridir. Bunlardan vazgeçmesi, yok olması anlamına gelir.[66] Bunun doğrudan bir sonucu, İsrail ile bir arada yaşamayı öngören "iki devletli çözüm" türünden arayışların beyhudeliğidir. Filistinliler 1977'de Mısır lideri Enver Sedat'ın İsrail meclisi Knesset'teki konuşmasından, bir yıl sonra Camp David'de Siyonistlerle el sıkışmasından, 1989'da Filistin Kurtuluş Örgütü'nün iki devletli çözümü tanıdığını açıklamasından ve 1993'te emperyalizmin himayesinde yürütülen Oslo sürecinden[67] hiçbir şey elde etmediler. İsrail yıkılmadığı sürece de bu tür girişimlerin yenileri ile hürriyete ulaşamayacaklar. Dolayısıyla, Siyonizm belasından kurtulmaktan kastımız, 7 Ekim öncesine dönüş ya da yeni bir "çözüm süreci" ile elde edilecek bir "iki devletli çözüm" değil, nehirden denize özgür bir Filistin'in kurulması.

NATO üyesi Türkiye ve ABD'nin bölgedeki en büyük üssüne ev sahipliği yapan Katar'ın, Filistin'de sürmekte olan soykırım karşısında az sonra sayacağımız direniş ekseni güçlerinden çok uzak, emperyalizmin kendilerine çizdiği çerçeveyi asla zorlamayan bir hat izlediklerini teslim etmeliyiz. Türkiye'de Erdoğan ve AKP, önceki başlıklarda hatırlattığımız üzere uzun bir dönem İsrail karşıtı söylemleriyle Filistin halkının dostu emekçi halkın duygularını istismar ettikten sonra, önce Mavi Marmara davasını satmış, daha yakın zamanda ise İbrahimî anlaşmalara koşut bir biçimde İsrail ile yeni bir yakınlaşmaya girip, Filistinlilerden çalınan doğalgazın Avrupa'ya nakli başta olmak üzere bu yakınlaşmayı nakde çevirecek girişimlere de başlamıştı. İsrail Devlet Başkanı Herzog Türkiye'yi ziyaret etmiş, ardından Netanyahu denen katil de Türkiye'ye davet edilmişti. Eğer hastalanmasaydı 2023 Eylülü'nde Türkiye'de ağırlanacaktı. Tûfân başladığında Türkiye'deki istibdad rejiminden hemen itidal çağrıları yükseldi. Siyonist katliam başladıktan sonra da bunu durdurmaya yönelik bir takım diplomatik görüşmelerden başka hiçbir adım atmadı istibdad. Sadece İsrail'i kınamakla veya Hamas'ın terör örgütü olmadığını tekrarlamakla yetindi ve zaman zaman da bulunduğu pozisyonun İsrail ile Filistin arasında bir köprü kurmaya ve böylece sivil kayıplarını önlemeye yardımcı olabileceğini ileri sürdü. Türkiye'de bulunan İncirlik Üssü'nün, katliamın ortağı ABD'ye hizmet verdiği, Kürecik Üssü'ndeki radarın da NATO kanalıyla İsrail'i İran'dan koruma ile görevli olduğu bilinmesine rağmen bunlarla ilgili hiçbir düzenleme yapmadı. Hatta 23 Ekim günü İsveç'in NATO üyeliğini onaylayarak emperyalistlere bir de hediye vermiş oldu. Azerbaycan petrolünün İsrail'in petrol ihtiyacının çoğunluğunu temin etmek üzere Türkiye topraklarından naklini durdurmadı. İsrail ile süren ticaretin kesilmesi çağrılarına aylarca kulak tıkadı, bunun olanaklı olmadığını savundu. 2023'ün Ekim ve Kasım aylarında katliam sürerken Türkiye'den Hayfa ve Aşdod limanlarına 400 civarında gemi mal taşındı, her gün İsrail'e uçaklarla mal nakli sürdü. İsrail Türkiye'den önemli miktarda çelik ve çimento alabildi. Zorlu Holding, İsrail'e elektrik sağlamayı sürdürdü ve bunu yaparken Erdoğan'dan ödül

66 Emperyalizme ve Siyonizme Karşı Filistin Dostları'nın manifestosu, İsrail'in bu niteliğini özet bir biçimde ele alıyor: https://filistindostlari.org/hakkimizda.

67 36-39 Ayaklanması, gerilla mücadelesi ve Birinci İntifada ile Filistin halkının kurtuluşu için çizilen hattın tam aksi istikamette bir girişim olan Oslo süreci, Filistin tarafının verdiği tüm tavizlere karşılık sadece Batı Şeria'da İsrail işgalinin derinleşmesine ve Filistin Özerk Yönetimi adında, Batı Şeria'da İsrail'in kirli işlerini yapan bir yapının vücut bulmasına yaradı.

aldı. Fakat baskılar artınca ve 2024'ün Mart ayında yerel seçimlerde önemli bir yenilgi alınca istibdad rejimi önce Nisan ayında ticaretin bazı kalemlerinin sonra da Mayıs'ta tamamının kesildiğini duyurmak zorunda kaldı.[68] Benzer bir şekilde, Güney Afrika'nın açmış olduğu davada müdahil olmanın olanaksız olduğunu aylarca savunduktan sonra yine baskılar karşısında bu davaya da müdahil oldu.

Katar, Hamas'ın siyasî kanadını barındırmasından dolayı Filistin meselesi açısından özel bir öneme sahip. Bu durum, ateşkes görüşmelerinde Katar'ın ön planda olması sonucunu doğuruyor. Katar'ın "yumuşak güç" aparatı El Cezire, Filistin halkının başına gelenlerin dünyaya duyurulmasında önemli bir işlev görüyor. Hatta bu yüzden İsrail'deki faaliyetlerine son verildi. Gazze'deki muhabirleri gece gündüz Siyonist soykırımı belgeleyen yayınları tüm olumsuzluklara karşın sürdürmekteler.[69] Lakin Katar'ın rolü konusunda bir hayale kapılmamak gerekli. Ülke ABD'nin İran'a karşı bir ileri karakolu halini almış durumda ve Hamas'ın 2012'de Suriye'yi terk ederek buraya gelmesi de ABD'nin arka planda verdiği onayla mümkün oldu. ABD açısından Hamas'ın sivil kanadının Suriye veya İran gibi bir ülke yerine kendi kontrolündeki bir yerde olması daha istenilir bir durumdu. Katar soykırım boyunca ABD üsleri ile bir sorun yaşamadığı gibi, İsrail ile (diplomatik ilişkisi olmamasına rağmen 2009'dan bu yana) sürdürdüğü ticarette de bir gerileme olmadı. Türkiye'nin soykırımın destekçisi emperyalistlere İsveç'in NATO üyeliğini hediye etmesine benzer bir biçimde Katar da 2024'ün Ocak ayında ABD'nin (bazen Birleşik Krallık'ın da kullandığı) El Udeyd Hava Üssü'nü on yıl daha kullanması için anlaşmaya vardı.[70]

Önümüzdeki süreçte bu iki sabık Müslüman Kardeşler destekçisi ülkeye ABD emperyalizminin yeni roller vereceği söylenebilir. Bir süredir konuşulduğu üzere Hamas'ın Katar'dan çıkarılarak Türkiye'ye yollanması, eğer gerçekleşirse yine bir ABD / NATO projesi olacak. Nitekim ABD Katar'ın bu işteki performansından memnun değil. Sivil kanadın Türkiye'ye taşınması için Heniye Türkiye'ye geçtiğimiz aylarda bir ziyaret gerçekleştirdi. Türkiye'ye taşınmanın başka ne tür sonuçları

68 İstibdadın İsrail ile ticaret konusundaki sicilini başarıyla ortaya döken isim, gazeteci Metin Cihan oldu. Cihan, deniz trafiği takip siteleri, Ticaret Sicili gazetesi, İstanbul Ticaret Odası Bilgi Bankası, şirketlerin kendi web siteleri gibi açık ve resmî kaynaklardan teyit ettiği bilgilerle ticaret yapanların istibdadla iç içe olduğunu ortaya koyduğu için hakkında soruşturma dahi başlatıldı. O günlerde devletin haber ajansı bile Türkiye ile İsrail arasındaki ticaretin sorunsuz sürmesi için çabalıyor, iki ülke arasında ticaret yok diyordu. Bu iddia zamanla önce ticaretin olduğu, ama az olduğu, sonra da o malların aslında İsrail'e değil Filistin'e gittiğine evrildi. Sonunda ticaretin gerçekten yasaklandığı açıklandığında istibdadın medyası önceki değerlendirmelerini bir günde unutuverdi. Son olarak Ragıp Soylu'nun Middle East Eye sitesinde yayınladığı yazısı, Türkiyeli şirketlerin bir bölümünün ticareti Yunanistan üzerinden sürdürdüğünü ortaya koyuyor. Ragıp Soylu, "Turkish Goods Shipped to Israel via Greece Despite Official Ban", *Middle East Eye,* https://www.middleeasteye.net/news/turkish-goods-shipped-israel-greece-despite-official-ban (erişim tarihi: 26.6.2024)

69 El Cezire muhabirlerinden Vail ed-Dahdûh'un, eşi ve çocukları Nuseyrat kampına ilk saldırılardan birinde katledildikten sonra çok kısa bir süre içinde tekrar Siyonist katliamı dünyaya aktarmak için görev başına dönmesi, iki ay içinde de kendisi gibi gazeteci olan büyük oğlunun yine İsrail tarafından katli burada özel olarak anılmayı hak ediyor. Geçtiğimiz yıllarda yine Siyonizmin suçlarını belgelemek üzere görev başındayken İsrail güçlerince katledilen Şirin Ebu Akileh de El Cezire muhabiri idi.

70 Alex Marquardt ve Natasha Bertrand, "US Quietly Reaches Agreement with Qatar to Keep Operating Largest Military Base in Middle East", *CNN*, 2.1.2024, https://edition.cnn.com/2024/01/02/politics/us-qatar-agreement-largest-base-middle-east/index.html (erişim tarihi: 3.5.2024)

olacağını anlamak için Hakan Fidan'ın Devhe'de Hamas sivil kanadı ile yaptığı iddia edilen görüşmeye bakmak gerekli. Buna göre Fidan, Hamas'a İsrail'in 67 sınırlarını kabul etmeleri yönünde telkinlerde bulundu ve sivil kanadın temsilcisi de buna yatkın olduklarını belirtti. AKP'liler daha önce de Hamas'a silahlı direnişi bırakması yönünde telkinde bulunuyordu. Sonuçta, bu iki gücün Filistin halkının hürriyeti için güvenilebilecek güçler olmadığını rahatlıkla söylemek mümkün.

Geride kalan başlıklarda ifade edildiği üzere, Filistin direniş örgütlerinin hurûcuna askerî destek sadece Direniş Ekseni'nden geldi. İran ve müttefikleri topyekûn bir savaşa giremedilerse de, Filistin'deki soykırımın hem Siyonistler hem de emperyalistler için önemli maliyetler doğurmasını sağladılar. Bu eksene yaklaşımımızı burada tekrar etmekte yarar var. Zira sosyalist sol içerisinde bu eksenin silahlı ve siyasî güçlerinin pozisyonlarına dair yanılsamalara eskisinden daha sık rastlanmakta. Öncelikle şunu ifade edelim ki, emperyalizme karşı Hamas da olsa, Hizbullah da olsa, Ensarullah da olsa, İran da olsa, zaferleri bizi memnun eder. Bunu bu yazıda ve daha önceleri defaatle dile getirdik. Fakat yine benzer bir şekilde, bunlar her ne kadar şu an bölgenin emperyalizme karşı çok sağlam bir mücadeleyi yürütmekte olan örgütleri olsa da, bunların programlarının bölgenin emekçi halklarını nihaî olarak kurtuluşa ulaştırmaya yetmeyeceğini de vurguladık. Bunun önemli bir boyutu, Direniş Ekseni olarak adlandırılan örgütlerin, Hamas ya da İslamî Cihad'ın ve bunların bölgedeki irili ufaklı benzerlerinin, kendi uluslarını emperyalizm ve Siyonizme karşı en güçlü bir şekilde seferber edebilecek, dahası nihaî zafer için bunu bir adım öteye taşıyarak emperyalizmin merkezlerinde işçi ve emekçilerin kendi burjuvazilerine karşı verdikleri mücadele ile de bir araya getirebilecek bir programının olmamasıdır.

Bunlar öyle ya da böyle, üretim araçları üzerinde özel mülkiyeti kabul etmekte, kendi toplumları içerisinde ayrıcalıkları olan bir azınlığı öncelemekte ve bu ayrıcalıkların korunmasını öne almakta, kurtuluşun bedelini emekçi halkın üzerine yıkmakta, böylece mücadeleyi zayıflatmaktadırlar. Dahası, devasa bedeller ödeyerek sömürgecisinden kurtulabilecek bir halka, çürümekte olan kapitalizmi bir deli gömleği gibi giydirmek istemektedirler. Kadınlar, farklı mezhep ve dinler başta olmak üzere kurtuluş mücadelesinde rolü olacak kesimleri kasten dışlayarak cepheyi zayıflatmaktadırlar. Sınırları aşan dayanışma pratikleri sadece diğer İslamcılarla sınırlı olmasa da, nihaî bir kurtuluş için bunların menzili mezhep, en iyimser ifadeyle ümmettir. Bunun proleter enternasyonalizminden kat kat geride bir toplama işaret ettiği açıktır.

Bu yüzden, Batı Asya'nın emekçi halklarının zaferi için buradaki ulusların, bu arada Filistin'in de önderliğini proletaryanın almasını savuna geldik. Sosyalistlerin yapması gereken, Siyonist sömürgeciliğe karşı mücadelede giderek daha popüler bir hal alan postkolonyalizmin, işçi sınıfını da ayrıcalıklı katmanlar arasına yerleştiren yaklaşımından da, kitleleri felç eden pasifizmden de uzak durmak, proleter askerî siyaseti yaşama geçirmek, diğer direniş unsurları ile birlikte, birleşik askerî cephe taktikleri ile, bayrakları karıştırmadan aynı hedefe karşı mücadele etmek, bu arada ulusun önderliğini elde etmek için elinden geleni yapmaktır. Filistin solu, bilhassa da FHKC, tüm zaaflarına karşın bu anlamda önemli bir sınav vermiştir ve hâlen de vermektedir. Diğer direniş örgütlerinin aksine doğrudan bağlantılı oldu-

ğu bir devlet (örn. İran) veya birlik (örn. AB) olmamasına rağmen hem Gazze'de silahlı varlığını koruyabilmiş, hem Filistin'in diğer tüm parçalarında etkili olmayı sürdürmüştür. Türkiyeli sosyalistlerin görevi, gerektiğinde açık ve dürüst bir eleştiri getirmekten sakınmadan, Filistinli sosyalistlerle zafer için işbirliğidir, dayanışmadır. Ama eylemlerde yan yana geldiği İslamcı kitlelere dönüp FHKC sloganları atmanın ötesinde, gerçek bir dayanışma.

Siyonist soykırım, Yahudi halkının özellikle 48 toprakları dışında yaşayan genç bölükleri üzerinde önemli etkiler doğurmakta. ABD Yahudileri önceki başlıklarda da gördüğümüz üzere önemli bir örgütlülük ve cesaret ile Siyonist soykırımın karşısına dikiliyorlar. Türkiye'de de daha cılız da olsa bu tür gelişmeler yok değil. Vakit, tam da Yahudi halkının başına musallat olmuş olan Siyonizm ile hesaplaşma vaktidir. Yahudi halkının bu ileri bölükleri ile daha fazla tartışma, bunları Marksizme kazanmak için daha fazla çaba gösterilmelidir. Bunun enternasyonalist bir görev olduğu açıktır.

Vakit aynı zamanda hem İsrail'i hedef alan boykot, yaptırımlar ve yatırımların geri çektirilmesi (BDS) kampanyalarını ileri taşımanın hem de Filistin halkı ile dayanışmanın vaktidir. Bugün Türkiye'de çok sayıda şirket, soykırımcı İsrail'in ihtiyaçlarını görmekte, soykırıma destek olmaktadır. Bu bilgileri ne yazık ki sınırlı kanallardan emekçi halka ulaştırmaya çalışan az sayıda örgüt mevcuttur. İsrail bugün soykırım yaparken bile ARTISRAEL adı verilen kurumu vasıtasıyla hâlen sanat etkinliklerine sponsor olabilmektedir. Türkiye üniversiteleri hâlen İsrail yükseköğretim kurumları ile işbirliklerini sürdürmektedirler. Siyonizmin bu etki kanallarının kesilmesi, Siyonizm ve emperyalizm karşıtı mücadelenin önceliklerinden olmalı, buraya kadar açıklamaya çalıştığımız, emekçi halkımızın Filistin'in, burjuvazinin ise İsrail'in doğal müttefikleri olduğu, yılmadan işçi ve emekçilere anlatılmalıdır.

Türkiye'de de Filistin halkının kurtuluş mücadelesine verilecek destek öncelikle burjuva nizamının alaşağı edilmesi mücadelesinden, işçi sınıfı siyasetinden bağımsız değildir. Burjuva partileri bugün soykırımın boyutları nedeniyle her türlü İsrail hayranlığını toprağa gömmüş durumdalar. Ancak AKP'sinden CHP'sine tamamı İsrail'in tarafındadır. Uluslararası ticarete olan bağlığı bugün AKP'nin ticareti kesememesine neden olduysa, yarın aynısı CHP iktidarında da olacaktır. Bir halk soykırıma uğrarken, bunun faillerine yaptırım uygulamanın en etkili yolu, bunu burjuvazinin ya da kendileri de tüccar olan bakanların insafına bırakmak değil, işçi denetiminde bir dış ticaret tekelinin varlığıdır. Emperyalist birliklere olan bağlılığı bugün AKP'nin İncirlik ve Kürecik'i kapatamaması sonucunu doğuruyorsa, yarın aynısı CHP iktidarında da olacaktır. Bu üslerin kapatılmasının ve İsrail'i koruyan NATO'dan çıkılmasının yolu, bir işçi emekçi hükümetinin kurulmasıdır. Bunları sağlamak için ise kapitalizme, emperyalizme ve Siyonizme karşı yılmadan çalışmamız gerekiyor.